

**UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA**

DIPLOMSKO DELO

**ANALIZA KONKURENČNIH PODJETIJ
Z RAČUNOVODSKIMI KAZALNIKI**

Ljubljana, december 2010

NADIA MITKOWA BLAJEVITCH

IZJAVA

Študent/ka Nadia Mitkova Blajevitch izjavljam, da sem avtor/ica tega diplomskega dela, ki sem ga napisal/a pod mentorstvom dr. Marka Hočevarja, in da dovolim njegovo objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne _____

Podpis: _____

KAZALO

UVOD	1
1 RAČUNOVODSKI KAZALNIKI	2
1.1 Opredelitev računovodskih kazalnikov	2
1.2 Kazalniki stanja financiranja (vlaganja)	3
1.2.1 Stopnja lastniškosti financiranja ali delež kapitala v financiranju	3
1.2.2 Stopnja dolžniškosti financiranja ali delež dolgov v financiranju	4
1.2.3 Stopnja dolgoročnosti financiranja ali delež trajnega in dolgoročnega financiranja	4
1.2.4 Stopnja kratkoročnosti financiranja ali delež kratkoročnega financiranja	4
1.2.5 Koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja ali kazalnik finančnega vzvoda	5
1.3 Kazalniki stanja investiranja	5
1.3.1 Stopnja osnovnosti investiranja ali delež dolgoročnih sredstev v sredstvih	5
1.3.2 Stopnja obratnosti investiranja ali kratkoročnih sredstev v sredstvih	6
1.3.3 Stopnja finančnosti investiranja ali delež finančnih naložb v sredstvih	6
1.4 Temeljni kazalniki vodoravnega finančnega ustroja ali kazalniki plačilne sposobnosti	6
1.4.1 Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog	7
1.4.2 Kratkoročni koeficient	7
1.4.3 Razmerje med kratkoročnimi terjatvami in kratkoročnimi obveznostmi iz poslovanja poslovanja	8
1.5 Kazalniki obračanja sredstev	9
1.5.1 Obračanje celotnih sredstev	9
1.5.2 Koeficient obračanja zalog	9
1.5.3 Obračanje terjatev iz poslovanja	10
1.6 Kazalniki gospodarnosti	10
1.6.1 Celotna gospodarnost	10
1.6.2 Gospodarnost poslovanja	11
1.6.3 Dobičkovnost prihodkov	11
1.7 Kazalniki dobičkonosnosti	12
1.7.1 Dobičkonosnost sredstev (ROA)	12
1.7.2 Dobičkonosnost kapitala (ROE)	12
1.8 Dupontov sistem medsebojno povezanih kazalnikov	12
1.9 Nekatero prednosti in slabosti analiziranja z računovodskimi kazalniki	13
2 ANALIZA PODJETIJ GOLD CLUB, d. o. o., IN POČKAJ, d. o. o.	14
2.1 Predstavitev podjetja Gold Club	14
2.2 Predstavitev podjetja Počkaj	15
2.3 Kazalniki stanja financiranja (vlaganja) podjetij Gold Club in Počkaj	15

2.4 Kazalniki stanja investiranja (naložbenja) podjetij Gold Club in Počkaj ...	16
2.5 Temeljni kazalniki vodoravnega finančnega ustroja ali kazalniki plačilne sposobnosti podjetij Gold Club in Počkaj	17
2.6 Kazalniki obračanja sredstev podjetij Gold Club in Počkaj	19
2.7 Kazalniki gospodarnosti podjetij Gold Club in Počkaj.....	20
2.8 Kazalniki dobičkonosnosti podjetij Gold Club in Počkaj	21
2.9 Dupontov sistem medsebojno povezanih kazalnikov podjetij Gold Club in Počkaj za leto 2009	21
2.10 Glavne ugotovitve analize.....	22
SKLEP	24
LITERATURA IN VIRI.....	26
PRILOGE	3

UVOD

Računovodstvo je raznolika dejavnost z enim namenom: koristiti različnim uporabnikom pri njihovih ekonomskih odločitvah. Medtem ko knjigovodstvo skozi celotno poslovno obdobje zbira poslovne dogodke ter jih zbirno prikaže v temeljnih računovodskih izkazih, se z orodjem analize računovodskih izkazov skuša na podlagi izkazov in drugih finančnih podatkov rekonstruirati, kako je podjetje poslovalo v preteklem obdobju. Analiza s pomočjo računovodskih kazalnikov je eno glavnih orodij ocenjevanja finančnega položaja ter uspešnosti podjetja. Analiza računovodskih izkazov je pomembna predvsem za zunanje uporabnike: računovodski podatki so primarni vir finančnih informacij, ki so jim na voljo, medtem ko imajo poslovodstva na voljo še veliko drugih informacij o podjetju in zato analiza računovodskih izkazov zanje ni nujno odločujoča. Računovodske informacije so tako pomembne za zunanjega uporabnika, da njihovo razkrivanje ščiti država z zakonom, z računovodskimi standardi pa računovodska stroka določa, kako naj bodo informacije pripravljene. Kazalnik sam po sebi nič ne pove, treba ga je primerjati z nekim drugim kazalnikom. To so lahko istovrstni kazalniki za pretekla poslovna obdobja, ki kažejo razvoj podjetja, ali pa kazalniki konkurenta, povprečja panoge, najboljšega v panogi (benchmarking) ipd. (Slapničar, b. l., str. 1–2).

Osnovni namen diplomskega dela je, da s primerjavo računovodskih kazalnikov dveh konkurenčnih podjetij, ki se ukvarjata s proizvodnjo igralnih aparatov, ocenim, katero podjetje je v času gospodarske krize uspešnejše poslovalo. Podjetje Gold Club, d. o. o., in podjetje Počkaj, d. o. o., sta tekmeča na tržišču, predvsem na področju proizvodnje igralnih aparatov. Obe podjetji sta mednarodno uveljavljeni ter precej uspešni. Ker sta neposredna tekmeča, je zanimivo videti, katero podjetje je uspešnejše v kriznem obdobju. Primerjava se nanaša na poslovanje podjetij v letih 2008 in 2009.

Predmet diplomskega dela je analiza dveh konkurenčnih podjetij s pomočjo računovodskih kazalnikov, to sta podjetji Gold Club in Počkaj, v letih 2008 in 2009. Cilj pa je, da na osnovi določenih računovodskih kazalnikov ugotovim, katero podjetje je v času globalne gospodarske krize uspešnejše poslovalo.

Za izvedbo analize sem uporabljala podatke iz bilance stanja, izkaza poslovnega izida in drugih poročil. Gede na to, da na velikost vrednostnih podatkov v časovnih serijah vpliva tudi spreminjanje cen, če želim, da bodo rezultati analize odražali realne spremembe v tem smislu, da na njihovo velikost spremembe cen ne bodo vplivale, moram vpliv cen odstraniti (Bregar & Ograjšek, 2008, str. 253). Zaradi medčasovne primerjave vrednostnih podatkov sem izločila vpliv inflacije. Podatke sem inflacionirala, torej sem podatke iz leta 2009 pustila nespremenjene, podatke iz leta 2008 pa pomnožila z ustreznim koeficientom, ki temelji na indeksu cen življenjskih potrebščin. Podatke iz bilance stanja za leto 2008 sem zmnožila s koeficientom, ki temelji na indeksu cen življenjskih potrebščin za obdobje december 2009–december 2008 ter znaša 101,8. Za popraviljanje podatkov iz izkaza poslovnega izida sem uporabila koeficient, ki temelji na povprečnem indeksu cen življenjskih

potrebščin za obdobje januar–december 2009 ter znaša 100,9. Pri izračunu povprečnih podatkov za inflacionirala s koeficientom, ki temelji na indeksu cen življenjskih potrebščin december 2009–leto 2008 sem morala upoštevati podatke iz bilance stanja za leto 2007, podatke za leto 2007 sem december 2007 ter znaša 103,9.

Vsebinsko je diplomsko delo razdeljeno na dva dela. V prvem, teoretičnem delu, bom predstavila pregled računovodskih kazalnikov, ker je analiza s pomočjo računovodskih kazalnikov eno glavnih orodij ocenjevanja finančnega položaja ter uspešnosti podjetja. Na koncu prvega dela bom podala nekatere prednosti in slabosti analiziranja z računovodskimi kazalniki. V drugem, praktičnem delu, bom na kratko predstavila izbrani podjetji, nato bom primerjala uspešnost poslovanja teh podjetij na podlagi že obrazloženih računovodskih kazalnikov. Diplomsko delo bom zaključila s sklepom, v katerem bom podala nekaj najpomembnejših ugotovitev.

1 RAČUNOVODSKI KAZALNIKI

1.1 Opredelitev računovodskih kazalnikov

Računovodski kazalniki so relativna števila, ki se nanašajo na gospodarske kategorije, o katerih obstajajo računovodski podatki. Lahko so koeficienti, stopnje udeležbe ali indeksi. Dobijo se s primerjavo dveh kategorij. Če se količnik pomnoži s 100, govorimo o odstotnem koeficientu, odstotku udeležbe ali odstotnem indeksu. Računovodske kazalnike za notranje potrebe izbere podjetje samo glede na posebnosti svojega poslovanja in objektivne možnosti merjenja, računovodske kazalnike za potrebe v zvezi s pripravo letnega računovodskega poročila pa obravnava SRS29. Kot obvezni se štejejo le tisti, ki so posebej navedeni v SRS (SRS29, 2006, str. 4).

Ključno vprašanje uspešne računovodske analize je v izboru kazalnikov, ki je odvisen od namena analize uporabnika. Uporaba prevelikega števila kazalnikov zmanjšuje eno glavnih prednosti tovrstne analize, ki je v zgoščenosti informacij o podjetju (Slapničar, b. l., str. 1).

Uporabniki potrebujejo določene informacije, ki se od posameznika do posameznika razlikujejo. Helfert (2000) razvršča tipe računovodskih kazalnikov glede na uporabnike. Pri tem daje prednost trem skupinam: poslovodstvo, lastniki in upniki (posojilodajalci, dobavitelji).

Računovodski kazalniki, razdeljeni po uporabnikih (Helfert, 2000, str. 81–137):

- Kazalniki, pomembni za poslovodstvo: kazalniki za analiziranje poslovanja, za analiziranje obvladovanja sredstev in za analiziranje dobičkonosnosti sredstev.
- Kazalniki, pomembni za lastnike: kazalniki dobičkonosnosti, kazalniki donosnosti oziroma možnosti zaslužka in tržni kazalniki.

- Kazalniki, pomembni za upnike: kazalniki plačilne sposobnosti, kazalniki finančnega vzvoda in obvladovanje dolgov.

Različni avtorji razvrščajo kazalnike v podobne, vendar ne popolnoma enake skupine, ki naj bi osvetljevale posamezna področja poslovanja. Uvrstitve kazalnikov temeljijo na presoji in izkušnjah avtorjev in ne na empirično ugotovljeni informativnosti kazalnikov ter njihovi medsebojni povezanosti. Najpogostejše skupine kazalnikov so dobičkonosnost, plačilna sposobnost, struktura financiranja, obračanje sredstev ter kazalniki tržnih vrednosti, med avtorji pa prihaja tudi do odstopanj pri uvrstitvi nekaterih kazalnikov v določeno skupino (Slapničar, b. l., str. 2).

V diplomski nalogi se bom osredotočila na kazalnike, razvrščene v spodaj naštetih skupine:

- Kazalniki stanja financiranja (vlaganja)
- Kazalniki stanja investiranja
- Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja (plačilne sposobnosti)
- Kazalniki obračanja sredstev
- Kazalniki gospodarnosti
- Kazalniki dobičkonosnosti
- Sistem povezanih kazalnikov

1.2 Kazalniki stanja financiranja (vlaganja)

Kazalniki stanja financiranja so usmerjeni v analizo načina financiranja podjetja, ker nas zanima višina dolgov oz. kapitala v strukturi vseh virov financiranja. Te vrste kazalniki so zelo pomembni za posojilodajalce podjetja, saj jim kažejo tveganost glede vračil glavnice in obresti (Hočevar, Igljučar & Zaman, 2004, str. 390).

Kazalniki temeljijo na okoliščinah preteklega poslovanja in se lahko razlikujejo od tistih, v katerih bo podjetje delovalo v prihodnosti. Na primer, podjetje ima lahko naslednji dan blokiran transakcijski račun kljub današnjim visokim koeficientom likvidnosti. Vrednosti kazalnikov je treba primerjati s sorodnimi podjetji iz panoge in jih uporabljati v povezavi z drugimi kazalniki (Hočevar, Jaklič & Zagoršek, 2003, str. 267).

1.2.1 Stopnja lastniškosti financiranja ali delež kapitala v financiranju

Delež kapitala v financiranju se izračuna na naslednji način:

$$\text{Delež kapitala v financiranju} = \frac{\text{Kapital}}{\text{Obveznosti do virov sredstev}} \quad (1)$$

Kazalnik kaže lastniško financiranje vseh sredstev podjetja. Večji kot je delež sredstev, financiran s kapitalom, manj je podjetje finančno tvegano za upnike – več tveganja nosijo lastniki. Kazalnik je zelo pomemben za upnike, ki želijo oceniti, kakšna je tveganost glede vračil glavnice in obresti oziroma kako dodatno posojilo vpliva na finančno tveganost podjetja. Lastnike zanima finančno tveganje v povezavi z donosnostjo. Praviloma bolj kot je podjetje finančno tvegano (manj kot ima kapitala), višjo dobičkonosnost kapitala zahtevajo. Višja vrednost kazalnika pomeni večjo varnost naložb upnikov in stabilnost donosov lastnikov, vendar previsoka vrednost kazalnika lahko pomeni neracionalno financiranje z dražjimi viri sredstev (Slapničar, b. l., str. 9).

1.2.2 Stopnja dolžniškosti financiranja ali delež dolgov v financiranju

Delež dolgov v financiranju se izračuna na naslednji način:

$$\text{Delež dolgov v financiranju} = \frac{\text{Dolgovi}}{\text{Obveznosti do virov sredstev}} \quad (2)$$

Kazalnik kaže dolžniško financiranje sredstev podjetja. Je komplementaren prejšnjemu kazalniku, tj. deležu kapitala v pasivi. V tuji literaturi najpogosteje v števcu upoštevajo le dolgoročne finančne obveznosti iz financiranja. Treba je gledati vsebinsko: upoštevati je treba vse vire tujega financiranja z eksplicitnim stroškom (Slapničar, b. l., str. 10).

1.2.3 Stopnja dolgoročnosti financiranja ali delež trajnega in dolgoročnega financiranja

Delež trajnega in dolgoročnega financiranja se izračuna na naslednji način:

$$\text{Delež trajnega in dolgoročnega financiranja} = \frac{\text{Kapital} + \text{dolgoročne rezervacije} + \text{dolgoročni dolg} + \text{dolgoročne pasivne časovne razmejitve}}{\text{Obveznosti do virov sredstev}} \quad (3)$$

Kazalnik kaže delež oziroma odstotek trajnih in dolgoročnih virov sredstev v pasivi oziroma odstotek financiranja sredstev s trajnimi in dolgoročnimi viri. Višina tega kazalnika je zelo odvisna od deleža dolgoročnih sredstev med sredstvi podjetja. Osnovno pravilo financiranja je, da naj podjetje financira dolgoročna in del kratkoročnih sredstev s trajnimi oziroma dolgoročnimi viri (Hočevar et al., 2004, str. 392).

1.2.4 Stopnja kratkoročnosti financiranja ali delež kratkoročnega financiranja

Delež kratkoročnega financiranja se izračuna na naslednji način:

$$\text{Delež kratkoročnega financiranja} = \frac{\text{Kratkoročni PČR} + \text{kratkoročni dolg}}{\text{Obveznosti do virov sredstev}} \quad (4)$$

Kazalnik je povezan s predhodnim in velja enačba: delež trajnega in dolgoročnega financiranja + delež kratkoročnega financiranja = 1, kar pomeni, da če se je delež dolgoročnega financiranja povečal, se je delež kratkoročnega financiranja zmanjšal.

1.2.5 Koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja ali kazalnik finančnega vzvoda

Kazalnik finančnega vzvoda se izračuna na naslednji način:

$$\text{Kazalnik finančnega vzvoda} = \frac{\text{Dolgovi}}{\text{Kapital}} \quad (5)$$

Kazalnik finančnega vzvoda pove razmerje med dolgovi in kapitalom, razkriva občutljivost podjetja pri dodatnem zadolževanju. Če ima podjetje preveč dolgov, je tveganje, povezano z nelikvidnostjo, večje, lahko pa takšna politika privede podjetje do stečaja. Če ima premalo dolgov oziroma se podjetje večinoma financira z lastnim kapitalom, se otežuje doseganje želene stopnje donosnosti kapitala. Kazalnik finančnega vzvoda zagotavlja osnovo za analizo strukture kapitala podjetja. Večji je kazalnik, večji je delež dolgov med viri financiranja.

1.3 Kazalniki stanja investiranja

S kazalniki investiranja presojamo strukturo sredstev podjetja. Gre za analizo aktive bilance stanja. Vrednost kazalnikov je treba presojati v luči dejavnosti, ki jo opravlja podjetje, medpanožne primerjave nimajo posebnega pomena. Pomembni so predvsem za poslovodstva podjetij pri njihovih odločitvah o naložbah, manj pa za zunanje uporabnike računovodskih izkazov (upnike in lastnike) (Slapničar, b. l, str. 13).

1.3.1 Stopnja osnovnosti investiranja ali delež dolgoročnih sredstev v sredstvih

Delež dolgoročnih sredstev v sredstvih se izračuna na naslednji način:

$$\text{Delež dolgoročnih sredstev v sredstvih} = \frac{\text{Dolgoročna sredstva}}{\text{Sredstva}} \quad (6)$$

Vrednost kazalnika je odvisna od panoge, v kateri deluje podjetje. V tehnološko intenzivnih panogah (metalurgija, kemija, elektronika, železarstvo ipd.) je vrednost kazalnika praviloma večja kot v delovno intenzivnih panogah (trgovina, storitve ipd.). Visokotehnološka podjetja imajo lahko

relativno več neopredmetenih sredstev, ustaljene panoge pa več opredmetenih sredstev. Zmanjšanje vrednosti kazalnika lahko pomeni, da podjetje hitro raste ter da so se relativno povečala gibljiva sredstva (zaloge, terjatve). Lahko pa pomeni dezinvestiranje osnovnih sredstev. Povezava med načinom financiranja ter vrednostjo kazalnika ni neposredna, čeprav več dolgoročnih sredstev v aktivih zahteva usklajeno dolgoročno financiranje. Za natančnejšo analizo je treba ugotavljati deleže posameznih vrst stalnih sredstev v sredstvih podjetja (delež neopredmetenih osnovnih sredstev v sredstvih ter delež opredmetenih osnovnih sredstev v sredstvih) (Hočevar et al., 2004, str. 394).

1.3.2 Stopnja obratnosti investiranja ali delež kratkoročnih sredstev v sredstvih

Delež kratkoročnih sredstev v sredstvih se izračuna na naslednji način:

$$\text{Delež kratkoročnih sredstev v sredstvih} = \frac{\text{Kratkoročna sredstva} + \text{kratkoročni AČR}}{\text{Sredstva}} \quad (7)$$

Kazalnik je komplementaren prej opisanemu. Povečanje vrednosti lahko pomeni povečanje obsega poslovanja, vendar njegova vrednost lahko raste tudi na račun kopičenja zalog ali neizterjanih terjatev, ne da bi se povečali prihodki ali dobiček. Na njegovo vrednost vpliva tudi investiranje oziroma dezinvestiranje osnovnih sredstev (Slapničar, b. l., str. 13–14).

1.3.3 Stopnja finančnosti investiranja ali delež finančnih naložb v sredstvih

Delež finančnih naložb v sredstvih se izračuna na naslednji način:

$$\text{Delež finančnih naložb v sredstvih} = \frac{\text{Dolgoročne finančne naložbe} + \text{kratkoročne finančne naložbe}}{\text{Sredstva}} \quad (8)$$

Ta kazalnik prikazuje delež sredstev, s katerimi podjetje neodvisno od poslovanja ustvarja finančne prihodke (AJPES, 2010).

1.4 Temeljni kazalniki vodoravnega finančnega ustroja ali kazalniki plačilne sposobnosti

Plačilna sposobnost podjetja se grobo ugotavlja s primerjavo unovčenja sredstev z zapadlostjo obveznosti do virov financiranja. Poslovodstvo ima za napovedovanje plačilne sposobnosti na voljo dodatne informacije o plačilni sposobnosti, ki temeljijo na predračunih denarnih tokov, teh pa zunanji analitik pogosto nima. Kazalniki so zanimivi za posojilodajalce, ki pri odobritvi posojila upoštevajo vrednost določenih kazalnikov več zaporednih obdobj ali zahtevajo, da vrednosti ne smejo pasti pod določeno kritično mejo (Slapničar, b. l., str. 11).

Manjša je vrednost teh kazalnikov, večje je tveganje posojilodajalca, da bo od podjetja dobil vrnjeno glavnico in pripadajoče obresti.

Slapničar (b. l.) navaja nekatere pomanjkljivosti teh kazalnikov, kot so:

- Zanima nas plačilna sposobnost v prihodnosti, kazalniki pa primerjajo kategorije iz bilance stanja za preteklo obdobje.
- Bilanca stanja izraža stanje kategorij na en dan v letu, med letom pa se lahko kategorije bistveno drugače gibljejo.
- Pri izračunih se predpostavlja normalno poslovanje, kjer naj bi se kratkoročna sredstva prej kot v enem letu preoblikovala v denar, podjetje pa lahko svojo plačilno sposobnost dokaj hitro reši s prodajo stalnega sredstva.
- Podjetje na eni strani odplačuje stare dolgove, vendar hkrati pridobiva tudi nove, ki so denarni pritok. Grobo rečeno, podjetju nikoli ni treba bistveno zmanjšati financiranja z dolgovi.

1.4.1 Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog

Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog se izračuna na naslednji način:

$$\text{Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog} = \frac{\text{Kapital + dolgoročne rezervacije + dolgoročne obveznosti}}{\text{Dolgoročna sredstva + zaloge}} \quad (9)$$

Kazalnik kaže dolgoročno financiranje dolgoročnih sredstev in zalog. Če je vrednost kazalnika večja oziroma enaka 1, je upoštevano zlato bilančno pravilo, kar pomeni, da podjetje z dolgoročnimi viri financira dolgoročna sredstva in zaloge. V primeru, ko je vrednost kazalnika manjša od 1, je treba za presojo morebitne plačilne nesposobnosti upoštevati še dodatne dejavnike, kot so stabilen in zadosten denarni tok, sposobnost pretvarjanja sredstev iz nelikvidne v likvidno obliko ipd. (AJPES, 2010).

1.4.2 Kratkoročni koeficient

Kazalnik prikazuje razmerje med kratkoročnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi in je morda najbolj znano merilo finančne moči na določen dan ter pomembno izraža plačilno sposobnost podjetja. Vendar pa je treba biti pri uporabi tega kazalnika previden, saj se ne more kar preprosto trditi, da se je povečala plačilna sposobnost podjetja, če se je povečala vrednost tega kazalnika. Eden izmed razlogov za to trditev je, da so namreč v števcu kazalnika vključena celotna kratkoročna sredstva podjetja ne glede na njihovo obliko, pri tem pa je razumljivo, da bo podjetje z denarnimi sredstvi lažje poravnalo svoje obveznosti kot pa na primer z zalogami. Drugi razlog pa je v tem, da lahko poslovodstvo izboljša vrednost izračunanega kazalnika (seveda, če je bil večji od 1) tako, da na koncu leta poravna del kratkoročnih obveznosti. Pri tem se kratkoročna sredstva in kratkoročne obveznosti zmanjšajo, vrednost kazalnika pa se poveča. Zaradi omenjenih omejitev je torej težko govoriti o pravi vrednosti tega kazalnika. Ta je odvisna tudi od značilnosti panoge, v kateri podjetje

posluje, saj določene panoge zaradi narave svoje dejavnosti potrebujejo več zalog in terjatev kot druge. Splošna pravila stroke najpogosteje navajajo, da naj bi bila izračunana vrednost kazalnika večja od 2, saj bi imelo podjetje le takrat zanesljiv denarni tok. Vendar pa bolj izkušeni analitiki opozarjajo tudi na to, da bi zelo visoka vrednost kazalnika lahko pomenila neučinkovito uporabljen kapital podjetja, prevelike zaloge glede na tekoče potrebe ali pa neustrezno politiko kreditiranja kupcev. Višino kazalnika naj bi podjetje zato obdržalo na čim nižji ravni glede na še sprejemljivo stopnjo tveganja, saj so kratkoročna sredstva zaradi denarnih sredstev, ki jih vežejo nase v poslovnem procesu, draga in ne prinašajo dobička, dokler niso spremenjena v proizvode ter prodana kupcem (Ban & Tekavčič, 2001, str. 78).

$$\text{Kratkoročni koeficient} = \frac{\text{Kratkoročna sredstva}}{\text{Kratkoročne obveznosti}} \quad (10)$$

Ker je del kratkoročnih sredstev lahko zelo nelikviden, kar najbolj velja za zaloge, odstranimo te iz števca in dobimo pospešeni koeficient, ki nazorneje kaže zmožnost podjetja, da tekoče poravnava svoje obveznosti (Berk, Lončarski & Zajc, 2007, str. 246):

$$\text{Hitri test ali pospešeni koeficient} = \frac{\text{Kratkoročna sredstva} - \text{zaloge}}{\text{Kratkoročne obveznosti}} \quad (11)$$

Kazalnik primerja kratkoročnih sredstev, zmanjšanih za zaloge, ter kratkoročnih obveznosti in tako izraža razmerje med unovčljivostjo kratkoročnih sredstev ter zapadlostjo kratkoročnih obveznosti. Čeprav se v literaturi pogosto pojavljajo "pravilne" vrednosti kazalnika, ki naj bi bile več od ena, pa je vrednost odvisna od dejavnosti. Tudi za ta kazalnik velja, da konservativno kaže plačilno sposobnost zaradi predpostavke o neunovčljivosti zalog. Zaradi tega je v panogah, ki imajo hitro unovčljive zaloge, vrednost kazalnika varneje manjša (Slapničar, b. l., str. 12).

1.4.3 Razmerje med kratkoročnimi terjatvami in kratkoročnimi obveznostmi iz poslovanja

Razmerje med kratkoročnimi terjatvami in kratkoročnimi obveznostmi iz poslovanja se izračuna na naslednji način:

$$\text{Razmerje med kratkoročnimi terjatvami in kratkoročnimi obveznostmi iz poslovanja} = \frac{\text{Kratkoročne terjatve iz poslovanja}}{\text{Kratkoročne obveznosti iz poslovanja}} \quad (12)$$

Ta kazalnik kaže, koliko kratkoročnih terjatev iz poslovanja (terjatev do kupcev in drugih terjatev, unovčljivih najpozneje v letu dni) je pokritih s kratkoročnimi obveznostmi iz poslovanja (z obveznostmi do dobaviteljev in z drugimi obveznostmi iz poslovanja, ki zapadejo v plačilo najpozneje v letu dni) oziroma koliko kratkoročnih obveznosti iz poslovanja bi lahko poravnali z

unovčenjem kratkoročnih terjatev iz poslovanja. Je zelo grob pokazatelj plačilne sposobnosti, saj brez primerjave rokov dospelosti kratkoročnih terjatev iz poslovanja z roki dospelosti kratkoročnih obveznosti iz poslovanja še ni mogoče trditi, da je plačilna sposobnost podjetja zagotovljena, če je vrednost tega kazalnika 1 ali več. Ker na plačilno sposobnost podjetja vplivajo tudi obveznosti iz financiranja ter druga kratkoročna sredstva, na podlagi tega kazalnika ni mogoče podati trdnejših sklepov o plačilni sposobnosti (Slapničar, b. l., str. 13).

1.5 Kazalniki obračanja sredstev

Kazalniki obračanja sredstev izražajo hitrost obračanja posameznih vrst sredstev. Skozi kazalnike obračanja se odraža sposobnost posloводства, da učinkovito posluje s sredstvi, zato vrednosti teh kazalnikov niso pomembne samo za posloводство podjetja, temveč tudi za posojilodajalce in lastnike podjetja. Hitrejše je obračanje sredstev, manj ima podjetje vezanih sredstev (Hočevnar et al., 2004, str. 400).

1.5.1 Obračanje celotnih sredstev

Pove kolikokrat se obrnejo celotna sredstva podjetja.

$$\text{Obračanje celotnih sredstev} = \frac{\text{Prihodki}}{\text{Povprečna sredstva}} \quad (13)$$

Večji kazalnik kaže bolj učinkovito upravljanje s sredstvi podjetja. Če je kazalnik večji od 1, ima podjetje več kot polovico sredstev kratkoročnih; če je kazalnik manjši od 1, ima podjetje več kot polovico sredstev dolgoročnih (Predmet Analiza poslovanja, 2009).

1.5.2 Koeficient obračanja zalog

Koeficient obračanja zalog se izračuna na naslednji način:

$$\text{Obračanje zalog} = \frac{\text{Proizvajalni stroški prodanih proizvodov}}{\text{Povprečne zaloge}} \quad \text{ali} \quad \frac{\text{Prihodki od poslovanja}}{\text{Povprečne zaloge}} \quad (14)$$

Kazalnik kaže, kolikokrat letno se obrnejo zaloge podjetja. Visoka vrednost kazalnika kaže dobro upravljanje z zalogami in hitro prodajo zalog, kar vpliva tudi na denarna sredstva. Primerjave so smiselne samo v okviru iste panoge.

Teoretično pravilno je upoštevati stroške v števcu, saj prihodki vsebujejo maržo, ki neposredno ne vpliva na obračanje zalog. Problem pa je, da stroškov prodanih proizvodov iz nemške različice izkaza uspeha ne moremo ugotoviti. Če upoštevamo prihodke, je vrednost kazalnika

neupravičeno višja, a če smo pri računanju kazalnika delali to napako konsistentno, njegov trend ravno tako dobro izraža, ali se z zalogami upravlja bolje ali slabše glede na pretekla leta. Številne tuje svetovalne hiše uporabljajo v števcu prihodke. Če hočemo primerjati vrednost kazalnika s konkurenti, se je treba držati iste metodike izračuna kazalnikov pri vseh podjetjih v panogi (Slapničar, b. l., str. 8).

Možno je izračunati tudi **povprečno dobo vezave zalog**: 365/koefficient obračanja zalog. Kazalnik povprečne dobe vezave zalog pove, koliko časa je denar vezan v zalogah.

1.5.3 Obračanje terjatev iz poslovanja

Obračanje terjatev iz poslovanja se izračuna na naslednji način:

$$\text{Obračanje terjatev iz poslovanja} = \frac{\text{Prihodki iz poslovanja}}{\text{Povprečne terjatve iz poslovanja}} \quad (15)$$

Kazalnik pove, kolikokrat letno se obrnejo terjatve iz poslovanja (terjatve do kupcev in druge terjatve iz poslovanja) v denar. Metoda izračuna predpostavlja, da so vsi proizvodi ali storitve prodane z odloženim plačilom ter da so vsi prihodki unovčeni. Pravilneje bi bilo v števcu upoštevati le prodajo na kredit, vendar tega podatka največkrat kot zunanji uporabniki nimamo. Večja vrednost kazalnika pomeni hitrejšo obračanje terjatev iz poslovanja v denar. Kazalnik je primerljiv le med podjetji iste panoge (Slapničar, b. l., str. 9).

Mogoče je izračunati tudi **dneve vezave terjatev**: 365/obračanje terjatev. Kazalnik pove, koliko dni so v povprečju vezane terjatve, torej v koliko dneh kupci v povprečju plačajo (Predmet Analiza poslovanja, 2009).

1.6 Kazalniki gospodarnosti

Kazalniki gospodarnosti kažejo na učinkovitost poslovanja podjetja oziroma na razmerje med prihodki in odhodki. Poslovni sistem posluje gospodarno, če so prihodki večji od odhodkov. Čim večji so prihodki v primerjavi z odhodki, tem večja je gospodarnost (Hočevnar et al., 2004, str. 402).

1.6.1 Celotna gospodarnost

Kazalnik celotne gospodarnosti se izračuna na naslednji način:

$$\text{Celotna gospodarnost} = \frac{\text{Skupni prihodki}}{\text{Skupni odhodki}} \quad (16)$$

Kazalnik najbolj nazorno odraža razkorak med doseženimi prihodki in prikazanimi odhodki. Podjetje je poslovno uspešnejše, če je vrednost kazalnika večja od 1, pod pogojem, da hkrati izkazuje čisti dobiček. V tem primeru je na denarno enoto skupnih odhodkov doseglo več denarnih enot skupnih prihodkov. Ko je obračunani davek od dobička večji od razlike med skupnimi prihodki in skupnimi odhodki, je lahko vrednost kazalnika prav tako pozitivna, čeprav ni izkazane čiste izgube. Pri presoji tega kazalnika je treba upoštevati še kritje morebitne izgube iz preteklih let (AJPES, 2010). Vrednost kazalnika je primerljiva med podjetji iste panoge.

1.6.2 Gospodarnost poslovanja

Kazalnik gospodarnosti poslovanja se izračuna na naslednji način:

$$\text{Gospodarnost poslovanja} = \frac{\text{Poslovni prihodki}}{\text{Poslovni odhodki}} \quad (17)$$

Gospodarnost poslovanja kaže na učinkovitost poslovanja podjetja iz dejavnosti podjetja, saj so iz koeficienta izločeni finančni prihodki in finančni odhodki ter drugi prihodki in drugi odhodki (Hočevar et al., 2004, str. 402).

1.6.3 Dobičkovnost prihodkov

Kazalnik dobičkonosnosti prihodkov se izračuna na naslednji način:

$$\text{Dobičkonosnost prihodkov} = \frac{\text{Čisti dobiček}}{\text{Prihodki}} \quad (18)$$

Kazalnik kaže, koliko čistega dobička oziroma čiste izgube je bilo doseženo v skupnih prihodkih. Pri poslovno uspešnem podjetju, ki izkazuje čisti dobiček, je koeficient večji. Pri poslovanju z izgubo je vrednost kazalnika negativna (AJPES, 2010).

Zmanjšanje tega kazalnika največkrat pomeni sporočilo za poslovodstvo podjetja, da mora skrbneje bdeti nad stroški podjetja (Hočevar et al., 2004, str. 403).

1.7 Kazalniki dobičkonosnosti

Pri kazalnikih dobičkonosnosti, kot nam nakazuje ime te skupine kazalnikov, opazujemo dobičkonosnost oziroma rentabilnost sredstev ali kapitala (Hočevar et al., 2004, str. 404).

1.7.1 Dobičkonosnost sredstev (ROA)

Kazalnik dobičkonosnosti sredstev se izračuna na naslednji način:

$$\text{Dobičkonosnost sredstev} = \frac{\text{Čisti dobiček} + \text{finančni odhodki}}{\text{Povprečno stanje sredstev}} \quad (19)$$

Kazalnik dobičkonosnosti sredstev kaže uspešnost uporabe sredstev podjetja ne glede na to, kako in s kakšnimi stroški so bila ta sredstva pridobljena (zato v števcu prištevamo tudi finančne odhodke). Večja je vrednost kazalnika, uspešnejše je poslovanje podjetja. Šele primerjava tega kazalnika z dobičkonosnostjo sredstev najboljšega podjetja v isti panogi oziroma s povprečno dobičkonosnostjo sredstev bi odgovorila na vprašanje, ali podjetje posluje uspešno (Hočevar et al., 2004, str. 404).

1.7.2 Dobičkonosnost kapitala (ROE)

Kazalnik dobičkonosnosti kapitala se izračuna na naslednji način:

$$\text{Dobičkonosnost kapitala} = \frac{\text{Čisti dobiček}}{\text{Povprečno stanje kapitala}} \quad (20)$$

Kazalnik dobičkonosnosti kapitala je zanimiv predvsem za lastnike kapitala oziroma podjetja, saj kaže, koliko denarnih enot je »ustvarila« ena denarna enota kapitala. Delničarji (prihodnji in sedanji) lahko vrednost izračunanega kazalnika primerjajo z obrestnimi merami dolgoročnih vezav pri banki ali obrestnimi merami državnih vrednostnih papirjev, da bi ugotovili, ali je oziroma bo njihova naložba uspešna (Hočevar et al., 2004, str. 404).

Večja vrednost kazalnika pomeni poslovno uspešnejšo gospodarsko družbo, vendar pa po drugi strani lahko višji rezultat pomeni večje tveganje na račun velikega zadolževanja gospodarske družbe.

1.8 Dupontov sistem medsebojno povezanih kazalnikov

Sistem medsebojno povezanih kazalnikov, ki se je uveljavil pod imenom DuPontova analiza, je dobil

ime po ameriškem podjetju DuPont, kjer so ga razvili in pričeli uporabljati konec dvajsetih let prejšnjega stoletja. Njegovo bistvo je, da dobičkonosnost kapitala (angl. »return on equity« – ROE) kot temeljni kazalnik uspešnosti poslovanja, ki zanima lastnike podjetij, razčleni na zmnožek treh kazalcev – dobičkovnost prihodkov (angl. “profit margin“), obračanja sredstev (angl. “asset turnover“) in razmerje med sredstvi in kapitalom (angl. “leverage”). Ker iz logike sistema medsebojno povezanih kazalnikov, kot so ga razvili pri DuPontu, sledi, da morata imeti kazalnika ROE in ROA enak števec, je kazalnik ROA opredeljen z razmerjem med dobičkom in povprečnimi sredstvi, poimenovan dobičkonosnost sredstev (Tekavčič, 2009, str. 2).

Kazalnik dobičkonosnosti sredstev je opredeljen kot zmnožek kazalnika dobičkovnosti prihodkov in obračanja sredstev. Tako zapisan kazalnik pove, da je dobičkonosnost sredstev odvisna od dobičkovnosti prihodkov in hitrosti obračanja sredstev. Večjo dobičkonosnost sredstev lahko torej dosežemo s povečanjem deleža čistega dobička v prihodkih in s hitrejšim obračanjem sredstev (Hočevar et al., 2004, str. 405).

Kazalnik dobičkonosnosti kapitala lahko izračunamo kot produkt dobičkonosnosti sredstev ter strukturo virov sredstev. Struktura virov sredstev je razmerje med sredstvi in kapitalom. Manjši kot je delež kapitala v financiranju, višja bo dobičkonosnost kapitala. Pozorni moramo biti na to, da večja zadolženost poveča finančne odhodke ter zniža dobičkovnost prihodkov. Torej s spremembo načina financiranja lahko vplivamo na dobičkonosnost kapitala in dobičkovnost prihodkov.

1.9 Nekatere prednosti in slabosti analiziranja z računovodskimi kazalniki

Tradicionalna poročila s finančnimi kazalniki, izračunanimi na podlagi računovodskih izkazov, so kot zaslon na tekmi igre z žogo. Iz njega je mogoče razbrati, ali moštvo zmaguje ali izgublja, ne pa tudi, zakaj zmaguje ali izgublja in kaj bi moralo storiti, da bi rezultat izboljšalo sebi v prid. Moštvo, ki bo zgolj spremljalo rezultat, ne bo uspešno. Če želi zadetek, se mora osredotočiti na žogo in ne na zaslon. Da bi torej povečali informacijsko moč kratkoročnih finančnih kazalnikov poslovanja, jih moramo dopolniti s takšnimi kazalniki, ki bodo pojasnili razloge za njihove dosežene vrednosti. Pozornost je potemtakem treba nameniti tudi nefinančnim kazalnikom, ki prispevajo k pojasnjevanju dejavnikov dosežene uspešnosti poslovanja. Nekateri med njimi dajejo tudi ustrezne usmeritve za ukrepe, ki jih je treba izvesti danes in jutri, da bi dosegli boljše rezultate v prihodnje (Tekavčič, 2009, str. 12).

Pomembna koristna lastnost kazalnikov, ki jo navaja Chadwick, pa je ta, da pokažejo področja, na katerih so potrebne dodatne analize, poudarjajo prednosti in slabosti podjetja ter sprožajo najrazličnejša vprašanja (Kavčič, 2002, str. 163).

Računovodski kazalniki imajo moč napovedovanja poslovanja podjetja v prihodnosti. Beaver (povzeto po Rees, 1995) je pokazal, da so kazalniki proučevanih podjetij 5 let pred stečajem začeli napovedovati stečaj (Predmet Finančno računovodstvo1, 2009).

Temeljni problem kratkoročnih računovodskih kazalnikov je v nizki izpovedni moči in zato v njihovi skromni informacijski vrednosti. Ti kazalniki namreč temeljijo na preteklih podatkih, zato izražajo predvsem posledice sprememb na posameznih področjih poslovanja, pa še to zapozneno in brez možnosti ugotavljanja vzrokov, ki so pripeljali do sprememb (Tekavčič, 2009, str. 11).

Analiza s kazalniki ima mnoge pomanjkljivosti, ki jih podrobno obravnavajo številni učbeniki. Med najpomembnejšimi so naslednje (Slapničar, b. l., str. 1):

- Tovrstna analiza ne odpravlja, temveč včasih celo multiplicira pomanjkljivosti računovodskih izkazov.
- Kazalniki eliminirajo velikost podjetja, čeprav je nerazumno pričakovati, da so podjetja različnih velikosti povsem primerljiva.
- Kazalniki se ne porazdeljujejo normalno, kar otežuje ne le statistično analizo, temveč tudi interpretacijo ter primerljivost kazalnikov.

Helfert (2000) pa opozarja na to, da lahko analiza poslovanja podjetja na podlagi kazalnikov zavaja pri načrtovanju prihodnjega poslovanja, saj so izračuni narejeni na podlagi podatkov iz preteklosti.

2 ANALIZA PODJETIJ GOLD CLUB, d. o. o., IN POČKAJ, d. o. o.

2.1 Predstavitev podjetja Gold Club

Družba Gold Club, d. o. o., je bila ustanovljena 9. novembra 1998 s sedežem v prostorih sežanskega razvojnega centra za mala podjetja. Družba se je hitro razvijala in iz leta v leto zaposlovala večje število delavcev. Hitra rast prodaje je družbi omogočila uspešen razvoj in rast, ki se danes odraža v podobi enega največjih in najbolj priznanih proizvajalcev elektronskih rulet v svetu.

Proizvodni segment družbe je strogo izvozno naravnani, tako da več kot 99 % izdelkov izvozijo na tuje trge, predvsem Evrope, Azije in Južne Amerike. Ciljni trgi družbe so zakonsko urejeni teritoriji, kjer zakonodaja in potrebna dovoljenja manjšajo količino konkurence.

Družba Gold Club, d. o. o., ki se je razvila iz majhne delavnice in ki danes predstavlja opazen delež slovenskega gospodarstva, se s stalnim razvojem uvršča med vodilne proizvajalce igralnih aparatov v svetu. Kot proizvajalec igralnih aparatov so na številnih segmentih prerasli iz klasičnega sledilca v usmerjevalca trendov na tehničnem in oblikovalskem področju, kar jim priznavajo ne le kupci, temveč tudi konkurenti in strokovno okolje.

Družba Gold Club je proizvajalec elektronskih igralnih aparatov, specializirano v proizvodnji avtomatiziranih inteligentnih elektronskih rulet. Elektronske rulete, ki jih proizvajajo že od leta 1998, so plod lastnega razvoja, podjetje Gold Club pa jih iz leta v leto še izboljšuje, dopolnjuje in spreminja. Podjetje poleg proizvodnje v Sloveniji vzpostavlja tudi proizvodne zmogljivosti v Kolumbiji, da bi si zagotovilo mednarodno konkurenčnost ter konkurenčnost na lokalnih trgih Južne Amerike. To naj bi podjetju omogočilo konkurenčno prednost iz naslova fleksibilnosti in cenovne

ugodnosti za tržišča, ki so znotraj tako imenovanega Andskega pakta, v katerega so vključene države Peru, Kolumbija, Venezuela in Ekvador, ter omogočilo prednosti pri vstopu na tržišča Mehike in Brazilije (Letno poročilo podjetja Gold Club, 2010).

2.2 Predstavitev podjetja Počkaj

Družba Počkaj, d. o. o., je bila ustanovljena leta 1994, v letu 1995 je podjetje začelo z razvojem igralnih avtomatov. Družba se je hitro razvijala in iz leta v leto zaposlovala večje število delavcev.

Danes se podjetje Počkaj, d. o. o, ukvarja z razvojem, proizvodnjo in trženjem elektronskih igralnih aparatov. Na igralniškem trgu nastopa pod blagovno znamko Alfastreet in je eden vodilnih proizvajalcev tovrstnih naprav.

Glavna dejavnost podjetja Počkaj, d. o. o., je proizvodnja elektronskih igralnih avtomatov. Proizvodnja je izvozno naravnana, tako da večino izdelkov podjetje izvozi na tuje trge, predvsem v države Evropske skupnosti, Azije, Južne Amerike ter ostale evropske države. Ključne izdelke, ki jih družba trži pod lastno blagovno znamko, podpira s promocijskimi aktivnostmi, katerih nosilci so strokovni delavci.

Cilj družbe je ustvarjati optimalne dobičke, dosegati zadovoljstvo kupcev in zaposlenih ter razširiti ponudbo elektronskih rulet in drugih igralnih avtomatov (Letno poročilo podjetja Počkaj, 2010).

2.3 Kazalniki stanja financiranja (vlaganja) podjetij Gold Club in Počkaj

Delež kapitala v financiranju

Iz tabele 1 je razvidno, da imata obe podjetji visok delež kapitala med celotnimi viri sredstev, kar pomeni, da se financirata predvsem iz lastniških sredstev. V letu 2009 je bil v podjetju Gold Club delež kapitala v financiranju 59,89 % in se je v primerjavi z letom 2008 zmanjšal za 5,9 %. V podjetju Počkaj je delež kapitala v financiranju v letu 2009 znašal 72,82 % in se je v primerjavi z letom 2008 povečal za 15,2 %. Visok delež kapitala pomeni večjo varnost naložb upnikov ter večje tveganje za lastnike. Višja vrednost kazalnika pomeni tudi stabilnost donosov lastnikov, vendar previsoka vrednost kazalnika lahko pomeni neracionalno financiranje z dražjimi viri sredstev. Obe podjetji imata visoko stopnjo kapitalizacije, kar kaže, da se financirata bolj konservativno.

Delež dolgov v financiranju

Manjši kot je delež dolgov v financiranju, večja je varnost naložb upnikov ter več tveganja nosijo lastniki. Kazalnik v obeh podjetjih je v letu 2009 relativno nizek. V podjetju Gold Club je znašal 40,11 %, v podjetju Počkaj pa 26,37 %. V podjetju Gold Club se je delež dolga v financiranju v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 povečal za 10,3 %, v podjetju Počkaj pa se je vrednost kazalnika zmanjšala za 27,0 %.

Ker je v obeh podjetjih stopnja zadolženosti nizka, je to dokaj neugodno za podjetji, saj se financirata z dražjimi viri.

Delež dolgoročnega financiranja

Zmanjšanje tega kazalnika v podjetju Gold Club v letu 2009 (v primerjavi z letom 2008) za 10,9 % kaže na zmanjšanje dolgoročnih finančnih in poslovnih obveznosti družbe glede na vse obveznosti. Obratno velja za podjetje Počkaj, dolgoročne finančne in poslovne obveznosti so se v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 povečale za 23,3 %.

Delež kratkoročnega financiranja

Kazalnik je povezan s predhodnim, kar pomeni, da če se je delež dolgoročnega financiranja povečal, se je delež kratkoročnega financiranja zmanjšal. Velja tudi obratno, če se je delež dolgoročnega financiranja zmanjšal, se je delež kratkoročnega financiranja povečal.

Kazalnik finančnega vzvoda

Kazalnik finančnega vzvoda predstavlja razmerje med obveznostmi do drugih (torej do delavcev, dobaviteljev, banke) in obveznostmi do lastnikov podjetja (torej kapitalom) in znaša za podjetje Gold Club za leto 2009 66,99 %. V primerjavi z letom 2008 se je kazalnik povečal za 17,3 %, iz česar lahko sklepamo, da se je zadolžitev podjetja Gold Club povečala. Pri podjetju Počkaj pa je kazalnik v letu 2009 znašal 36,21 % in se je v primerjavi z letom 2008 zmanjšal za 36,6 %, kar pomeni, da se je zadolžitev podjetja zmanjšala.

Čim večji je kazalnik, večji je delež dolgov med viri financiranja. Če ima podjetje preveč dolgov, je tveganje, povezano z nelikvidnostjo, večje, lahko pa takšna politika privede podjetje do stečaja. Če ima premalo dolgov oziroma se podjetje večinoma financira z lastnim kapitalom, se otežuje doseganje želene stopnje donosnosti kapitala.

2.4 Kazalniki stanja investiranja (naložbenja) podjetij Gold Club in Počkaj

Delež dolgoročnih sredstev v sredstvih

Kazalnik deleža dolgoročnih sredstev v sredstvih nam kaže delež oziroma odstotek, ki ga imajo dolgoročna sredstva med vsemi sredstvi podjetja.

Iz tabele 2 je razvidno, da je v obeh podjetjih delež dolgoročnih sredstev v sredstvih relativno majhen. V podjetju Gold Club je delež v letu 2009 znašal 36,19 %, kar je za 21,1 % več kot leta 2008. Povečanje vrednosti kazalnika pomeni, da podjetje skrbi za obnovo in rast. V podjetju Počkaj pa je delež dolgoročnih sredstev v sredstvih v letu 2009 znašal 15,43 %, kar je za 4,9 % več kot leta 2008.

Delež neopredmetenih osnovnih sredstev v sredstvih

Kot je razvidno iz tabele 2, je v obeh podjetjih delež neopredmetenih osnovnih sredstev v sredstvih zanemarljivo majhen. V podjetju Gold Club znaša delež v letu 2009 0,39 %, v podjetju Počkaj pa 0,15 %, torej obe podjetji investirata v opredmetena osnovna sredstva.

Delež opredmetenih osnovnih sredstev

Kazalnik je komplementaren prej opisanemu. V podjetju Gold Club je delež opredmetenih osnovnih sredstev v sredstvih v letu 2009 znašal 25,25 % in se je v primerjavi z letom 2008 povečal za 15,0 %, kar pomeni, da podjetje skrbi za obnovo, kar je razvidno iz tabele 3. V letu 2009 se je v podjetju Gold Club vrednost opredmetenih osnovnih sredstev, ki se pridobivajo, v primerjavi z letom 2008 povečala za 135,0 %, v podjetju Počkaj pa je vrednost kazalnika v letu 2009 znašala 15,15 %, kar je za 5,6 % več kot leta 2008.

Delež kratkoročnih sredstev v sredstvih

Kazalnik je komplementaren prej opisanemu kazalniku (delež dolgoročnih sredstev v sredstvih). Iz tabele 2 je razvidno, da je v obeh podjetjih delež kratkoročnih sredstev v sredstvih relativno visok. V podjetju Gold Club je delež v letu 2009 znašal 63,81 %, kar je za 9,0 % manj kot leta 2007. V podjetju Počkaj pa se je delež kratkoročnih sredstev v sredstvih zmanjšal in je v letu 2009 znašal 84,57 %, kar je za 0,9 % manj kot leta 2008. Iz likvidnostnih razlogov je tako stanje ugodno, saj omogoča večji pretok sredstev v denarno obliko.

Delež finančnih naložb v sredstvih

Delež finančnih naložb v sredstvih je v obeh podjetjih relativno majhen, kar pomeni, da je delež tistih sredstev, ki ne sodelujejo pri nastajanju prihodkov od poslovanja, temveč sodelujejo pri nastajanju prihodkov od financiranja, majhen. V podjetju Gold Club je v letu 2009 delež znašal 5,96 %, v podjetju Počkaj pa 0,31 %.

2.5 Temeljni kazalniki vodoravnega finančnega ustroja ali kazalniki plačilne sposobnosti podjetij Gold Club in Počkaj

Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog

Iz tabele 4 je razvidno, da je pri obeh podjetjih kazalnik večji od 1, kar pomeni, da upoštevata zlato bilančno pravilo ter z dolgoročnimi viri financirata dolgoročna sredstva in zaloge. Bolj kot je ročnost sredstev in virov sredstev usklajena, manj tveganja je za plačilno nesposobnost. Vrednost kazalnika dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog se je v podjetju Gold Club v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 zmanjšala za 16,7 %, v podjetju Počkaj pa se je vrednost kazalnika v

istem obdobju povečala za 23,8 %. Ker je vrednost kazalnika večja od 1, so vsa dolgoročna sredstva (in še del kratkoročnih) financirana z dolgoročnimi viri. To kaže na konservativno finančno politiko.

Kratkoročni koeficient

Splošna pravila stroke najpogosteje navajajo, da naj bi bila izračunana vrednost kazalnika večja od 2, saj bi imelo podjetje le takrat zanesljiv denarni tok. Iz tabele 5 je razvidno, da je v letu 2009 vrednost kazalnika v podjetju Gold Club znašala 1,91 ter se je v primerjavi z letom 2008 zmanjšala za 31,3 %. V podjetju Počkaj pa je vrednost kazalnika v letu 2009 znašala 4,0 in se je v primerjavi z letom 2008 povečala za 70,2 %.

V podjetju Gold Club je vrednost kazalnika v letu 2009 močno padla zaradi povečanja kratkoročnih obveznosti – za 42,8 %, zato je izračunana vrednost kazalnika manjša od 2, torej podjetje verjetno težko pokrije vse trenutne kratkoročne obveznosti s kratkoročnimi sredstvi, ki jih ima.

V podjetju Počkaj pa je vrednost kazalnika v letu 2009 močno narasla, največ zaradi zmanjšanja kratkoročnih obveznosti – za 46,7 %. Torej podjetje z lahkoto pokrije vse trenutne kratkoročne obveznosti s kratkoročnimi sredstvi, ki jih ima. Vendar pa bolj izkušeni analitiki opozarjajo tudi na to, da bi zelo visoka vrednost kazalnika lahko pomenila neučinkovito uporabljen kapital podjetja, prevelike zaloge glede na tekoče potrebe ali pa neustrezno politiko kreditiranja kupcev.

Del kratkoročnih sredstev lahko zelo nelikviden, kar najbolj velja za zaloge. Če te odstranimo iz števca, dobimo pospešeni koeficient, ki nazorneje kaže podjetja, ki tekoče poravnajo svoje obveznosti (Berk et al., 2007, str. 246). Priporočena vrednost za ta kazalnik je okrog 1.

Pospešeni koeficient pri obeh podjetjih je zelo ugoden. V podjetju Gold Club je v letu 2009 znašal 1,41, v podjetju Počkaj pa 2,94. Obe podjetji lahko pokrijeta svoje kratkoročne obveznosti, tudi če ne bi mogli uporabiti zaloge za pokrivanje teh obveznosti.

Razmerje med kratkoročnimi terjatvami in kratkoročnimi obveznostmi iz poslovanja

Iz tabele 4 je razvidno, da je v obeh podjetjih vrednost kazalnika več kot 1, kar naj bi bilo ugodno oziroma naj bi bili obe podjetji plačilno sposobni. Vendar pa je ta kazalnik zelo grob pokazatelj plačilne sposobnosti, saj brez primerjave rokov dospelosti kratkoročnih terjatev iz poslovanja z roki dospelosti kratkoročnih obveznosti iz poslovanja še ni mogoče trditi, da je plačilna sposobnost podjetja zagotovljena. Na plačilno sposobnost podjetja vplivajo tudi obveznosti iz financiranja ter druga kratkoročna sredstva (Slapničar, b. l., str. 13).

2.6 Kazalniki obračanja sredstev podjetij Gold Club in Počkaj

Obračanje celotnih sredstev

Ker so se v podjetju Gold Club v letu 2009 povprečna sredstva v primerjavi z letom 2008 povečala za 11,2 % in v istem obdobju prihodki zmanjšali za 25,1 %, je obračanje celotnih sredstev v letu 2009 počasnejše, kot je bilo v letu 2008. Število obratov celotnih sredstev se je zmanjšalo.

V podjetju Počkaj pa se je število obratov celotnih sredstev v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 zmanjšalo za 54,3 %, kar kaže na to, da so se prihodki zmanjšali, povprečna sredstva pa povečala, torej se je število obratov celotnih sredstev zmanjšalo.

Iz tabele 5 je razvidno, da se v podjetju Počkaj celotna sredstva obračajo hitreje kot v podjetju Gold Club. V letu 2009 so v podjetju Počkaj sredstva obrnili 0,83-krat, v podjetju Gold Club pa 0,47-krat. Večji kazalnik v podjetju Počkaj kaže na učinkovitejše upravljanje s sredstvi podjetja. Ker je pri obeh podjetjih kazalnik manjši od 1, imata več kot polovico sredstev dolgoročnih.

Koeficient obračanja zalog

Iz tabele 5 je razvidno, da so se zaloge v podjetju Gold Club obrnile 3,36-krat, kar pomeni, da je v primerjavi z letom 2008 zabeležena upočasnitev pri obračanju zalog. V podjetju Počkaj pa so se zaloge obrnile 3,67-krat, kar kaže, da so se v primerjavi z letom prej zaloge obračale počasneje za 49,3 %.

Mogoče je izračunati tudi **dneve vezave zalog**: $365/\text{obračanje zalog}$, ki v dnevih pove, koliko časa je denar vezan v zalogah. V podjetju Gold Club so se dnevi vezave zalog v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 povečali za 9,0 %, kar kaže na to, da je bil denar v letu 2009 vezan v zalogah več časa, natančno 108,6 dneva. V podjetju Počkaj se je v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 število dni vezave zalog povečalo za 97,4 %, kar kaže na to, da je bil denar v letu 2009 vezan v zalogah več časa, natančno 99,6 dneva. V primerjavi s podjetjem Gold Club so bile zaloge vezane manj časa, čeprav je bila pri podjetju Počkaj v letu 2009 zabeležena precejšnja upočasnitev pri obračanju zalog v primerjavi z letom prej.

Obračanje terjatev iz poslovanja

Iz tabele 5 je razvidno, da je podjetje Počkaj uspešnejše pri obračanju terjatev iz poslovanja, saj je v letu 2009 kazalnik znašal 1,48, kar pomeni, da so terjatve iz poslovanja v letu 2009 obrnili v denar 1,48-krat. V podjetju Gold Club so v letu 2009 terjatve iz poslovanja obrnili v denar samo 1,27-krat, kar kaže na to, da ima podjetje mogoče slabše kupce ali pa daljše plačilne roke kot podjetje Počkaj. Mogoče je izračunati tudi **dneve vezave terjatev**: $365/\text{obračanje terjatev}$.

V podjetju Počkaj je povprečna doba vezave terjatev v letu 2009 245,9 dneva in se je v primerjavi s

letom 2008 povečala za 144,6 %, v podjetju Gold Club pa je povprečna doba vezave terjatev v letu 2009 286,3 dneva in se je v primerjavi s predhodnim letom povečala za 6,7 %.

Podjetje Počkaj pride hitreje do denarja, ker je ta vezan pri kupcih manj časa, čeprav je bila pri podjetju v letu 2009 zabeležena precejšna upočasnitev pri obračanju terjatev v primerjavi z letom prej.

2.7 Kazalniki gospodarnosti podjetij Gold Club in Počkaj

Celotna gospodarnost

Iz tabele 6 je razvidno, da sta obe podjetji uspešni oz. izkazujeta dobiček, saj je vrednost kazalnika večja od 1. Iz letnih poročil je razvidno, da obe podjetji izkazujeta čisti dobiček. V podjetju Gold Club je v letu 2009 vrednost kazalnika znašala 1,08 in se je v primerjavi z letom 2008 zmanjšala za 9,5 %, kar pomeni, da se je dobiček zmanjšal. V podjetju Počkaj pa je v letu 2009 vrednost kazalnika znašala 1,09 in se je v primerjavi s predhodnim letom zmanjšala za 12,8 %, kar pomeni, da se je dobiček v letu 2009 prav tako zmanjšal.

Gospodarnost poslovanja

V podjetju Gold Club se je v letu 2009 v primerjavi s predhodnim letom kazalnik zmanjšal za 6,7 %, vendar je še vedno večji od 1, kar pomeni, da podjetje izkazuje dobiček iz poslovanja. Če pogledamo tabelo 6, vidimo, da so se v podjetju v letu 2009 v primerjavi s predhodnim letom poslovni prihodki zmanjšali bolj kot poslovni odhodki.

V podjetju Počkaj se je vrednost kazalnika v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 zmanjšala za 13,2 %. Če pogledamo tabelo 6, vidimo, da so se v podjetju v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 zmanjšali tako poslovni prihodki kot tudi poslovni odhodki, zmanjšana vrednost kazalnika pa kaže na to, da so se poslovni prihodki zmanjšali bolj kot poslovni odhodki.

Dobičkonosnost prihodkov

V podjetju Gold Club je v letu 2009 odstotek čistega dobička v prihodkih znašal 5,59 % in se je v primerjavi z letom 2008 zmanjšal za 55,3 %. Iz tabele 6 je razvidno, da se je čisti dobiček zmanjšal bolj, kot so se zmanjšali prihodki, kar pomeni, da mora poslovodstvo skrbneje analizirati stroške podjetja.

V podjetju Počkaj je odstotek čistega dobička v prihodkih znašal 6,27 % in se je v primerjavi z letom 2008 zmanjšal za 69,4 %. Iz tabele 6 je razvidno, da se je čisti dobiček v letu 2009 zmanjšal bolj, kot so se zmanjšali prihodki. Za podjetje Počkaj velja isto kot za podjetje Gold Club: poslovodstvo mora skrbneje analizirati stroške podjetja.

2.8 Kazalniki dobičkonosnosti podjetij Gold Club in Počkaj

Dobičkonosnost sredstev (ROA)

Iz tabele 7 je razvidno, da je dobičkonosnost sredstev v podjetju Gold Club v letu 2009 znašala 3,77 % in se je glede na leto 2008 zmanjšala za 61,4 %. Do zmanjšanja dobičkonosnosti sredstev je prišlo zaradi zmanjšanja čistega dobička v letu 2009 za 66,5 % v primerjavi z letom 2008 ter povečanja sredstev za 11,2 %. Za podjetje Gold Club je to neugodno.

Isti kazalnik družbe Počkaj je znašal v letu 2009 5,61 % in se je zmanjšal za 82,5 % v primerjavi z letom 2008. Do zmanjšanja je prišlo zaradi zmanjšanja čistega dobička za 79,3 % ter povečanja sredstev za 11,3 %. Za podjetje Počkaj je to neugodno.

Poslovodstvo podjetja Počkaj je bilo v letu 2009 uspešnejše pri upravljanju sredstev podjetja, ker je vrednost kazalnika večja.

Dobičkonosnost kapitala (ROE)

Dobičkonosnost kapitala je v podjetju Gold Club v letu 2009 znašala 4,30 % in se je zmanjšala za 70,2 % v primerjavi z letom 2008, kar je razvidno iz tabele 7. Razlog za to je zmanjšanje čistega dobička v letu 2008, saj se je ta zmanjšal za 66,5 %, povprečno stanje kapitala pa se je povečalo za 12,4 %. Za lastnike podjetja Gold Club je to neugodno.

V podjetju Počkaj je v letu 2009 dobičkonosnost kapitala znašala 7,69 %, kar je za 83,7 % manj kot leta 2008. Razlog za to je zmanjšanje čistega dobička za 79,3 % ter povečanje kapitala za 26,8 %. Za lastnike podjetja Počkaj je to neugodno.

Lastniki podjetja Počkaj so bili bolj zadovoljni s donosom na vloženi kapital.

Večja vrednost kazalnika pomeni poslovno uspešnejšo gospodarsko družbo, vendar pa po drugi strani lahko višji rezultat pomeni večje tveganje na račun velikega zadolževanja gospodarske družbe. V mojem primeru to ne velja, ker se podjetja večinoma financirajo z lastniškim kapitalom.

2.9 Dupontov sistem medsebojno povezanih kazalnikov podjetij Gold Club in Počkaj za leto 2009

Iz slike 1 je razvidno, da je bilo podjetje Počkaj, d. o. o., v letu 2009 uspešnejše. Sredstva so obračali 1,77-krat hitreje kot v podjetju Gold Club. Dobičkovnost prihodkov je v podjetju Počkaj v letu 2009 večja za 0,68 odstotnih točk. Posledično je dobičkonosnost sredstev večja v podjetju Počkaj in v letu 2009 znaša 5,21 %. V primerjavi s podjetjem Gold Club je donosnost kapitala v

podjetju Počkaj večja za 3,39 odstotnih točk. Podjetje Gold Club lahko doseže večjo dobičkonosnost sredstev s povečanjem deleža čistega dobička v prihodkih in s hitrejšim obračanjem sredstev.

Zaradi nižje dobičkonosnosti sredstev v podjetju Gold Club je posledično nižja dobičkonosnost kapitala. Dobičkonosnost kapitala je odvisna od dobičkonosnosti sredstev in razmerja med sredstvi in kapitalom. Iz slike 1 je razvidno, da je razmerje med sredstvi in kapitalom v obeh podjetjih približno enako. Torej mora za večjo dobičkonosnost kapitala poslovodstvo podjetja Gold Club skrbneje analizirati ekonomske kategorije, ki so povezane z dobičkovnostjo prihodkov in obračanjem sredstev ter posledično z dobičkonosnostjo sredstev.

2.10 Glavne ugotovitve analize

Najprej sem podjetji analizirala s pomočjo kazalnikov stanja financiranja ter ugotovila, da imata obe podjetji zelo visok delež kapitala med celotnimi viri sredstev, torej se financirata predvsem iz lastniških sredstev. Visoka stopnja kapitalizacije kaže na to, da se obe podjetji financirata bolj konservativno, takšno stanje pa je ugodno za upnike. Posledično je stopnja zadolženosti pri obeh podjetjih nizka, kar je zanj dokaj neugodno, saj se financirata z dražjimi viri. Povečanje deleža dolgoročnega financiranja pri podjetju Počkaj v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 kaže na povečanje dolgoročnih finančnih in poslovnih obveznosti podjetja glede na vse obveznosti, kar pomeni, da podjetje vodi konservativno finančno politiko, saj velik delež dolgoročnih dolgov zmanjšuje tveganje kratkoročne plačilne nesposobnosti. Pri podjetju Gold Club se je delež dolgoročnega financiranja v letu 2009 v primerjavi s predhodnim letom zmanjšal, to pa kaže na zmanjšanje trajnih in dolgoročnih virov glede na celotne vire obveznosti do virov sredstev. Posledično se je v podjetju Počkaj delež kratkoročnega financiranja zmanjšal, v podjetju Gold Club pa povečal. Kazalnik finančnega vzvoda pri podjetju Gold Club se je v letu 2009 glede na leto 2008 povečal, in ker kazalnik predstavlja razmerje med obveznostmi do drugih (torej do delavcev, dobaviteljev, banke) in obveznostmi do lastnikov podjetja (torej kapitalom), se je zadolžitev podjetja v letu 2009 povečala. V podjetju Počkaj se je vrednost kazalnika finančnega vzvoda zmanjšala, torej se je zadolžitev podjetja v letu 2009 zmanjšala.

V nadaljevanju sem podjetji Gold Club in Počkaj analizirala s pomočjo kazalnikov stanja investiranja ter ugotovila, da je v obeh podjetjih delež dolgoročnih sredstev v sredstvih relativno majhen. V podjetju Gold Club je delež v letu 2009 znašal 36,19 %, v podjetju Počkaj pa 15,43 %. V obeh podjetjih se je vrednost kazalnika v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 povečala, kar pomeni, da podjetji skrbita za obnovo in rast. V obeh podjetjih je delež kratkoročnih sredstev v sredstvih relativno visok. Iz likvidnostnih razlogov je tako stanje ugodno, saj omogoča večji pretok sredstev v denarno obliko.

Delež finančnih naložb v sredstvih je v obeh podjetjih relativno nizek, kar pomeni, da je delež tistih sredstev, ki ne sodelujejo pri nastajanju prihodkov od poslovanja, temveč pri nastajanju prihodkov od financiranja, zelo majhen.

Potem sem podjetji analizirala s pomočjo kazalnikov plačilne sposobnosti ter ugotovila, da obe podjetji upoštevata zlato bilančno pravilo ter z dolgoročnimi viri financirata dolgoročna sredstva in zaloge. Bolj kot je ročnost sredstev in virov sredstev usklajena, manj tveganja je za plačilno nesposobnost. Ker je vrednost kazalnika dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog večja od 1, so vsa dolgoročna sredstva in še del kratkoročnih financirana z dolgoročnimi viri. To kaže na konservativno finančno politiko.

Vrednost kratkoročnega koeficienta je v letu 2009 v podjetju Počkaj znašala 4,00, v podjetju Gold Club pa 1,91. Ker naj bi bila priporočena vrednost kazalnika večja od 2, ima podjetje Gold Club verjetno majhne težave pri pokritju vseh trenutnih kratkoročnih obveznosti s kratkoročnimi sredstvi, ki jih ima, ker ne zagotavlja zadostnega denarnega toka. Podjetje Počkaj pa lahko pokrije vse trenutne kratkoročne obveznosti s kratkoročnimi sredstvi, ki jih ima, vendar pa je lahko del kratkoročnih sredstev zelo nelikviden, kar najbolj velja za zaloge. Če odstranimo zaloge iz števca, dobimo pospešeni koeficient. Priporočena vrednost za ta kazalnik je okrog 1. Pospešeni koeficient pri obeh podjetjih je zelo ugoden in je večji od 1. Obe podjetji lahko pokrijeta svoje kratkoročne obveznosti, če ne bi mogli uporabiti zalog za pokrivanje teh obveznosti.

Nato sem podjetji analizirala s pomočjo kazalnikov obračanja sredstev in ugotovila, da so se pri obeh podjetjih celotna sredstva v letu 2009 obračala počasneje kot v letu 2008. Število obratov celotnih sredstev se je zmanjšalo. V podjetju Počkaj se celotna sredstva obračajo hitreje kot v podjetju Gold Club, večji kazalnik v podjetju Počkaj kaže na učinkovitejše upravljanje s sredstvi podjetja.

Pri obeh podjetjih so se zaloge v letu 2009 obračala počasnejše kot v letu 2008.

V podjetju Gold Club so se dnevi vezave zalog v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 povečali, kar kaže na to, da je bil denar v letu 2009 vezan v zalogah več časa. Isto velja za podjetje Počkaj, s tem da se je vrednost koeficienta obračanja zalog v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 zmanjšala za 49,3 %. Enako je stanje pri obračanju terjatev iz poslovanja: pri obeh podjetjih se je vrednost kazalnika v letu 2009 glede na leto 2008 zmanjšala, v podjetju Počkaj se je vrednost v letu 2009 bolj zmanjšala kot v podjetju Gold Club.

V podjetju Počkaj je povprečna doba vezave terjatev v letu 2009 245,9 dneva in se je v primerjavi z letom 2008 povečala za 144,6 %. V podjetju Gold Club pa je povprečna doba vezave terjatev v letu 2009 286,3 dneva in se je v primerjavi s predhodnim letom povečala za 6,7 %. Podjetje Počkaj pride hitreje do denarja, ker je ta vezan pri kupcih manj časa.

Analiza kazalnikov gospodarnosti je pokazala, da sta obe podjetji uspešni oz. izkazujeta dobiček, saj je vrednost kazalnika celotne gospodarnosti večja od 1. Iz letnih poročil je razvidno, da obe podjetji izkazujeta čisti dobiček. Pri obeh podjetjih se je dobiček v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 zmanjšal, bolj v podjetju Počkaj.

Pri obeh podjetjih se je v letu 2009 v primerjavi s predhodnim letom kazalnik gospodarnosti poslovanja zmanjšal, vendar je še vedno večji od 1, kar pomeni, da podjetji še vedno izkazujeta dobiček iz poslovanja. V obeh podjetjih so se v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 zmanjšali tako poslovni prihodki kot tudi poslovni odhodki, zmanjšanje vrednosti kazalnika pa kaže na to, da so se poslovni prihodki zmanjšali bolj kot poslovni odhodki.

Analiza kazalnikov dobičkonosnosti je pokazala, da se je dobičkonosnost sredstev v podjetju Gold Club v letu 2009 glede na leto 2008 zmanjšala. Do zmanjšanja dobičkonosnosti sredstev je prišlo zaradi zmanjšanja čistega dobička v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 in povečanja sredstev. Za podjetje Gold Club je to neugodno, enako pa velja tudi za podjetje Počkaj.

Poslovodstvo podjetja Počkaj je bilo v letu 2009 uspešnejše pri upravljanju sredstev podjetja, ker je vrednost kazalnika večja.

Dobičkonosnost kapitala v podjetju Gold Club v letu 2009 se je v primerjavi z letom 2008 zmanjšala. Razlog za to je zmanjšanje čistega dobička v letu 2009, povprečno stanje kapitala pa se je povečalo. Za lastnike podjetja Gold Club je to neugodno, kar velja tudi za podjetje Počkaj.

Lastniki podjetja Počkaj so v letu 2009 bolj zadovoljni z donosom na vloženi kapital, ker je vrednost kazalnika večja.

Na koncu pa sem prikazala DuPontov sistem med seboj povezanih kazalnikov za podjetji Gold Club in Počkaj za leto 2009. DuPontov sistem povezanih kazalnikov, ki zajema podatke iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida, omogoča razčlenitev kazalnikov na posamezne komponente ter s tem omogoča vpogled v nekatere dodatne informacije.

Ugotovila sem, da je bilo podjetje Počkaj v letu 2009 uspešnejše. Sredstva so obračali 1,77-krat hitreje kot v podjetju Gold Club. Dobičkovnost prihodkov v podjetju Počkaj je bila v letu 2009 večja za 0,68 odstotne točke. Posledično je dobičkonosnost sredstev večja v podjetju Počkaj. V primerjavi s podjetjem Gold Club je donosnost kapitala v podjetju Počkaj večja za 3,39 odstotne točke. Zaradi nižje dobičkonosnosti sredstev v podjetju Gold Club je posledično nižja dobičkonosnost kapitala. Za večjo dobičkonosnost kapitala mora poslovodstvo podjetja Gold Club skrbneje analizirati ekonomske kategorije, ki so povezane z dobičkovnostjo prihodkov in obračanjem sredstev ter posledično z dobičkonosnostjo sredstev.

SKLEP

Analiza s pomočjo računovodskih kazalnikov je eno glavnih orodij ocenjevanja finančnega položaja ter uspešnosti podjetja zaradi dveh svojih pglavitnih značilnosti: reducira veliko število podatkov iz računovodskih izkazov na nekaj glavnih parametrov ter zagotavlja primerljivost računovodskih izkazov različno velikih podjetij (Slapničar, b. l., str. 1).

Seveda ima tovrstna analiza veliko pomanjkljivosti. Ena od njih je, da kazalniki temeljijo na preteklih podatkih, zato utegne analiza poslovanja podjetja na podlagi kazalnikov zelo zavajati pri načrtovanju prihodnjega poslovanja. Po drugi strani pa imajo računovodski kazalniki moč napovedovanja poslovanja podjetja v prihodnosti.

Kazalnik sam po sebi nič ne pove, treba ga je obrazložiti ter ugotoviti ugodnosti ali neugodnosti izkazane vrednosti.

V svojem diplomskem delu sem primerjala računovodske kazalnike podjetij Gold Club in Počkaj ter skušala ugotoviti, katero podjetje je v obravnavanih letih uspešneje poslovalo. V prvem, teoretičnem delu, sem obrazložila računovodske kazalnike, uskupinjene v naslednje skupine: kazalniki stanja financiranja (vlaganja), kazalniki stanja investiranja, kazalnik vodoravnega finančnega ustroja (plačilne sposobnosti), kazalniki obračanja sredstev, kazalniki gospodarnosti, kazalniki dobičkonosnosti in sistem povezanih kazalnikov. V drugem, praktičnem delu, sem s pomočjo računovodskih kazalnikov ugotovila, kako uspešno sta v letu 2009 poslovali podjetji v primerjavi z letom 2008 ter katero podjetje je uspešnejše.

Analiza je pokazala, da je gospodarska kriza prizadela obe podjetji. Poslovanje se je precej poslabšalo, vendar pa sta še vedno uspešni podjetji, ki ustvarjata dodano vrednost ter poslujeta z dobičkom, kar je osnovni cilj vsakega podjetja.

Na koncu pa bom poudarila, da analiza računovodskih izkazov pokaže različne vidike delovanja podjetja, a vsak dober analitik upošteva tudi nefinančne podatke o podjetju, kot so podatki o poslovodstvu, tržnem spletu, vlaganju v razvoj, trženje ipd., ki pomembno prispevajo k prihodnji uspešnosti podjetja. Sicer so lahko sodbe, ki temeljijo na še tako natančni analizi računovodskih izkazov, napačne (Slapničar, b. l., str. 19).

LITERATURA IN VIRI

1. AJPES – finančni podatki – pojasnila za gospodarske družbe, zadruga in podjetnike. Najdeno 10. avgusta 2010 na spletnem naslovu http://www.ajpes.si/fipo/Pojasnila_za_gd_2006.asp
2. *AP09-IS-Predavanje1 (Predmet Analiza poslovanja)*. Najdeno 8. julija 2009 na spletnem naslovu http://www.ef.uni-lj.si/predmeti32/_struktura/izpis.asp?vrsta=2&id=191005
3. *AP09-IS-Predavanje2 (Predmet Analiza poslovanja)*. Najdeno 8. julija 2009 na spletnem naslovu http://www.ef.uni-lj.si/predmeti32/_struktura/izpis.asp?vrsta=2&id=191005
4. Ban, S. & Tekavčič, M. (2001). *Primerjalno analiziranje slovenskih podjetji z različnimi ekonomskimi kazalci in kazalniki*. Portorož: Zveza ekonomistov Slovenije.
5. Berk, A., Lončarski, I. & Zajc, P. (2007). *Poslovne finance* (3. dopolnjena in poprav. izd., 1. dotis). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
6. Bregar, L. & Ograjšek, I. (2008). *Izbrana poglavja iz statistike za poslovno odločanje*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
7. Helfert Erich, A. (2000). *Techniques of financial analysis: A Guide value creation* (10. edition). Singapur: McGraw – Hil Education.
8. Hočevar, M., Jaklič, M., & Zagoršek, H. (2003). *Ustvarjanje uspešnega podjetja: akcijski pristop k strateškemu razmišljanju, vodenju in nadziranju*. Ljubljana: GV Založba.
9. Hočevar, M., Igličar, S. & Zaman, M. (2004). *Osnove računovodstva* (2. natis). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
10. Kavčič, S. (2002). *Računovodsko analiziranje (računovodsko proučevanje) z vidika uporabnikov*. Otočec: Slovenski inštitut za revizijo.
11. *Letno poročilo podjetja Gold Club, d. o. o., za leto 2008*. Najdeno 10. aprila 2010 na spletnem naslovu https://www.ajpes.si/JOLP/podjetje_pdf_view
12. *Letno poročilo podjetja Gold Club, d. o. o., za leto 2009*. Najdeno 2. avgusta 2010 na spletnem naslovu https://www.ajpes.si/JOLP/podjetje_pdf_view
13. *Letno poročilo podjetja Počkaj, d. o. o., za leto 2008*. Najdeno 10. aprila 2010 na spletnem naslovu https://www.ajpes.si/JOLP/podjetje_pdf_view
14. *Letno poročilo podjetja Počkaj, d. o. o., za leto 2009*. Najdeno 2. avgusta 2010 na spletnem naslovu https://www.ajpes.si/JOLP/podjetje_pdf_view
15. *Prosojnici predavanj (Predmet Finančno računovodstvo1)*. Najdeno 3. decembra 2009 na spletnem naslovu http://www.ef.uni-lj.si/predmeti32/_struktura/izpis.asp?vrsta=2&id=191050
16. Slapničar, S. (b. l.). *Analiza računovodskih izkazov s kazalci*. B. k.: Ekonomska fakulteta.
17. *Slovenski računovodski standardi 2006*. (2005). Najdeno 15. avgusta 2010 na spletnem naslovu http://www.si-revizija.si/racunovodje/dokumenti/srs_2006
18. Tekavčič, M. (2009). *Gradivo za predmet Analiza poslovanja*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Kazalniki stanja financiranja za podjetji Gold Club, d. o. o., in Počkaj, d. o. o.	3
Priloga 2: Kazalniki stanja investiranja za podjetji Gold Club, d. o. o., in Počkaj, d. o. o.	4
Priloga 3: Analiza opredmetenih osnovnih sredstev podjetij Gold Club, d. o. o., in Počkaj, d. o. o. ...	5
Priloga 4: Kazalniki plačilne spodobnosti za podjetji Gold Club, d. o. o., in Počkaj, d. o. o.	6
Priloga 5: Kazalniki obračanja sredstev za podjetji Gold Club, d. o. o., in Počkaj, d. o. o.	7
Priloga 6: Kazalniki gospodarnosti za podjetji Gold Club, d. o. o., in Počkaj, d. o. o.	8
Priloga 7: Kazalniki dobičkonosnosti za podjetji Gold Club, d. o. o., in Počkaj, d. o. o.	8
Priloga 8: DuPontov sistem medsebojno povezanih kazalnikov za podjetji Gold Club, d.o.o., in Počkaj, d. o. o.	9
Priloga 9: Bilanca stanja in izkaz poslovnega izida podjetij Gold Club, d. o. o., in Počkaj, d. o. o.	10

KAZALO SLIK (V PRILOGAH)

<i>Slika 1: DuPontov sistem medsebojno povezanih kazalnikov za podjetji Gold Club in Počkaj za leto 2009</i>	9
--	---

KAZALO TABEL (V PRILOGAH)

<i>Tabela 1: Kazalniki stanja financiranja za podjetji Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009</i>	3
<i>Tabela 2: Kazalniki stanja investiranja za podjetji Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009</i>	4
<i>Tabela 3: Vrednost in struktura opredmetenih osnovnih sredstev podjetij Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009</i>	5
<i>Tabela 4: Kazalniki plačilne spodobnosti za podjetji Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009</i>	6
<i>Tabela 5: Kazalniki obračanja sredstev za podjetji Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009</i>	7
<i>Tabela 6: Kazalniki gospodarnosti za podjetji Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009</i>	8
<i>Tabela 7: Kazalniki dobičkonosnosti za podjetji Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009</i>	8
<i>Tabela 8: Bilanca stanja podjetja Počkaj, d. o. o., na dan 31. 12. 2007, 31. 12. 2008 in 31. 12. 2009 (v EUR)</i>	10
<i>Tabela 9: Bilanca stanja podjetja Gold Club, d. o. o., na dan 31. 12. 2007, 31. 12. 2008 in 31. 12. 2009 (v EUR)</i>	12
<i>Tabela 10: Izkaz poslovnega izida podjetja Počkaj, d. o. o., v letih 2008 in 2009 (v EUR)</i>	14

Tabela 11: Izkaz poslovnega izida podjetja Gold Club, d. o. o., v letih 2008 in 2009 (v EUR)15

PRILOGE

Priloga 1: Kazalniki stanja financiranja

Tabela 1: Kazalniki stanja financiranja podjetij Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009

Postavka	Gold Club, d. o. o.			Počkaj, d. o. o.		
	2008 Vrednost	2009 Vrednost	Indeks 09/08	2008 Vrednost	2009 Vrednost	Indeks 09/08
1. Obveznosti do virov sredstev	33.021.370	35.594.840	107,8	21.156.914	19.496.244	92,2
2. Kapital	21.015.416	21.316.100	101,4	13.374.510	14.197.585	106,2
3. Dolgovi	12.005.954	14.278.740	118,9	7.639.235	5.140.683	67,3
4. Dolgoročne rezervacije in dolgoročne PČR	0	0		139.443	99.620	71,4
5. Dolgoročni dolg	3.707.115	2.423.996	65,4	16.437	1.080.000	6570,5
6. Kratkoročni dolg	8.298.839	11.854.744	142,8	7.622.798	4.060.683	53,3
7. Kratkoročni PČR	0	0		3.726	3.660	98,2
Delež kapitala v financiranju (2/1) (v %)	63,64	59,89	94,1	63,22	72,82	115,2
Delež dolgov v financiranju (3/1) (v %)	36,36	40,11	110,3	36,11	26,37	73,0
Delež dolgoročnega financiranja ((2 + 4 + 5)/1) (v %)	74,87	66,70	89,1	63,95	78,87	123,3
Delež kratkoročnega financiranja ((6 + 7)/1) (v %)	25,13	33,30	132,5	36,05	20,85	57,8
Kazalnik finančnega vzvoda (3/2) (v %)	57,13	66,99	117,3	57,12	36,21	63,4

Vir: Bilanca stanja podjetij Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009.

Priloga 2: Kazalniki stanja investiranja

Tabela 2: Kazalniki stanja investiranja podjetij Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009

Postavka	Gold Club, d. o. o.			Počkaj, d. o. o.		
	2008 Vrednost	2009 Vrednost	Indeks 09/08	2008 Vrednost	2009 Vrednost	Indeks 09/08
1. Sredstva	33.021.370	35.594.840	107,8	21.161.169	19.496.244	92,1
2. Dolgoročna sredstva	9.866.628	12.881.035	130,6	3.110.525	3.007.546	96,7
3. Neopredmetena sredstva	140.743	138.254	98,2	46.224	29.730	64,3
4. Opredmetena osnovna sredstva	7.252.747	8.988.373	123,9	3.035.256	2.953.109	97,3
5. Kratkoročna sredstva	23.019.183	22.594.799	98,2	17.901.105	16.233.409	90,7
6. Kratkoročni AČR	135.599	119.006	87,8	149.548	255.289	170,7
7. Dolgoročne finančne naložbe	473.138	1.935.475	409,1	72.503	24.342	33,6
8. Kratkoročne finančne naložbe	214.703	184.707	86,0	42.463	36.125	85,1
Delež dolgoročnih sredstev v sredstvih(2/1) (v %)	29,88	36,19	121,1	14,70	15,43	104,9
Delež neopredmetenih sredstev v sredstvih(3/1) (v %)	0,43	0,39	91,1	0,22	0,15	69,8
Delež osnovnih sredstev v sredstvih(4/1) (v %)	21,96	25,25	115,0	14,34	15,15	105,6
Delež kratkoročnih sredstev v sredstvih ((5 + 6)/1) (v %)	70,12	63,81	91,0	85,30	84,57	99,1
Delež finančnih naložb ⁵ v sredstvih((7 + 8)/1) (v %)	2,08	5,96	286,0	0,54	0,31	57,1

Vir: Bilanca stanja podjetij Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009.

Priloga 3: Analiza opredmetenih osnovnih sredstev podjetij Gold Club in Počkaj

Tabela 3: Vrednost in struktura opredmetenih osnovnih sredstev podjetij Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009

	Gold Club, d. o. o.				Počkaj, d. o. o.				Gold Club	Počkaj
	Leto 2008		Leto 2009		Leto 2008		Leto 2009		Indeks	Indeks
	v EUR	v %	v EUR	v %	v EUR	v %	v EUR	v %	09/08	09/08
Zemljišča in zgradbe	1.756.413	24,22	1.723.213	19,17	2.301.576	75,83	2.133.774	72,26	98,1	92,7
Proizvajalne naprave in stroji	3.372.342	46,50	2.304.581	24,64	396.457	13,06	256.583	8,69	68,3	64,7
Druge naprave in oprema	13.459	0,19	0	0,00	321.549	10,59	562.752	19,06	0,0	175,0
Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo	2.110.535	29,10	4.960.579	55,19	15.674	0,52	0	0,00	235,0	
Skupaj	7.252.748	100,00	8.988.373	100,00	3.035.256	100,00	2.953.109	100,00	123,9	97,3

Vir: Bilanca stanja podjetij Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009.

Priloga 4: Kazalniki plačilne spodobnosti

Tabela 4: Kazalniki plačilne spodobnosti podjetij Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009

Postavka	Gold Club, d. o. o.			Počkaj, d. o. o.		
	2008 Vrednost	2009 Vrednost	Indeks 09/08	2008 Vrednost	2009 Vrednost	Indeks 09/08
1. Kapital	21.015.416	21.316.100	101,4	13.374.510	14.197.585	106,2
2. Dolgoročne rezervacije	0	0		139.443	99.620	71,4
3. Dolgoročne obveznosti	3.707.115	2.423.996	65,4	16.437	1.080.000	6570,7
4. Dolgoročna sredstva	9.866.628	12.881.035	130,6	3.106.260	3.007.546	96,8
5. Zaloge	6.376.295	5.853.297	91,8	4.855.675	4.298.870	88,5
6. Kratkoročna sredstva	23.019.183	22.594.799	98,2	17.901.105	16.233.409	90,7
7. Kratkoročne obveznosti	8.298.839	11.854.744	142,8	7.622.798	4.060.683	53,3
8. Kratkoročne terjatve iz poslovanja	16.106.112	16.133.184	100,2	11.073.738	11.538.531	104,2
9. Kratkoročne obveznosti iz poslovanja	8.107.677	9.466.136	116,8	7.379.258	4.060.683	55,0
Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog ((1 + 2 + 3)/(4 + 5))	1,52	1,27	83,3	1,70	2,10	123,8
Kratkoročni koeficient (6/7)	2,77	1,91	68,7	2,35	4,00	170,2
Pospešeni koeficient ((6-5)/7)	2,01	1,41	70,4	1,71	2,94	171,7
Razmerje med kratkoročnimi terjatvami in kratkoročnimi obveznostmi iz poslovanja(8/9)	1,99	1,70	85,8	1,50	2,84	189,4

Vir: Bilanca stanja podjetij Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009.

Priloga 5: Kazalniki obračanja sredstev

Tabela 5 :Kazalniki obračanja sredstev podjetij Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009

Postavka	Gold Club, d. o. o.			Počkaj, d. o. o.		
	2008 Vrednost	2009 Vrednost	Indeks 09/07	2008 Vrednost	2009 Vrednost	Indeks 09/08
1. Prihodki	21.742.367	16.283.288	74,9	33.143.075	36.886.747	51,0
2. Povprečna sredstva	30.861.868	34.308.605	111,2	18.240.076	20.328.711	111,5
3. Prihodki od poslovanja	20.736.680	20.551.715	99,1	32.335.376	16.779.380	51,9
4. Povprečne zaloge	5.659.297	6.114.796	108,0	4.467.823	4.577.272	102,4
5. Povprečne terjatve iz poslovanja	15.240.956	16.119.648	105,8	8.906.148	11.306.134	126,9
Koeficient obračanja celotnih sredstev (1/2)	0,70	0,47	67,4	1,82	0,83	45,7
Koeficient obračanja zalog (3/4)	3,66	3,36	91,7	7,24	3,67	50,7
Koeficient obračanja terjatev iz poslovanja (3/5)	1,36	1,27	93,7	3,63	1,48	40,9
Dnevi vezave zalog	99,6	108,6	109,0	50,4	99,6	197,4
Dnevi vezave terjatev	268,3	286,3	106,7	100,5	245,9	244,6

Vir: Bilanca stanja in izkaz poslovnega izida podjetij Gold Club in Počkaj za leta 2007, 2008 in 2009

Priloga 6 Kazalniki gospodarnosti

Tabela 6: Kazalniki gospodarnosti podjetij Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009

Postavka	Gold Club, d. o. o.			Počkaj, d. o. o.		
	2008 Vrednost	2009 Vrednost	Indeks 09/08	2008 Vrednost	2009 Vrednost	Indeks 09/08
1. Skupni prihodki	21.742.367	16.283.288	74,9	33.143.075	16.886.747	51,0
2. Skupni odhodki	18.280.001	15.121.195	82,7	26.525.834	15.504.235	58,4
3. Poslovni prihodki	20.736.680	15.946.842	76,9	32.335.376	16.779.380	51,9
4. Poslovni odhodki	17.794.964	14.671.572	82,4	25.784.056	15.422.691	59,8
5. Čisti dobiček	2.718.678	909.593	33,5	5.121.798	1.059.559	20,7
Celotna gospodarnost (1/2)	1,19	1,08	90,5	1,25	1,09	87,2
Gospodarnost poslovanja (3/4)	1,17	1,09	93,3	1,25	1,09	86,8
Dobičkonosnost prihodkov (5/1) (v %)	12,50	5,59	44,7	15,45	6,27	40,6

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetij Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009.

Priloga 7: Kazalniki dobičkonosnost

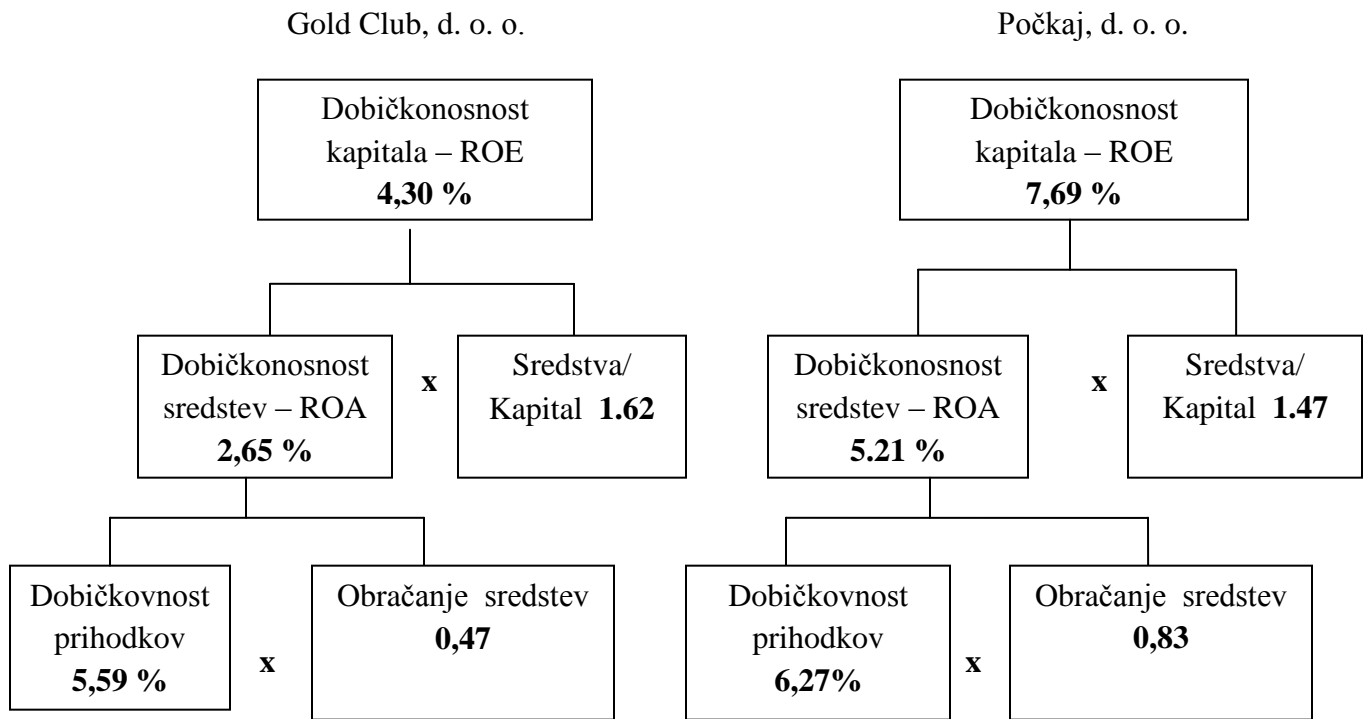
Tabela 7: Kazalniki dobičkonosnosti podjetij Gold Club in Počkaj za leti 2008 in 2009

Postavka	Gold Club, d. o. o.			Počkaj, d. o. o.		
	2008 Vrednost	2009 Vrednost	Indeks 09/08	2008 Vrednost	2009 Vrednost	Indeks 09/08
1. Čisti dobiček	2.718.678	909.593	33,5	5.121.798	1.059.559	20,7
2. Finančni odhodki	298.486	383.682	128,5	712.026	80.718	11,3
3. Povprečno stanje sredstev	30.861.868	34.308.105	111,2	18.240.076	20.328.711	111,5
4. Povprečno stanje kapitala	18.824.809	21.165.758	112,4	10.875.419	13.786.047	126,8
Dobičkonosnost sredstev (ROA) ((1 + 2)/3) (v %)	9,78	3,77	38,6	31,98	5,61	17,5
Dobičkonosnost kapitala (ROE) (1/4) (v %)	14,44	4,30	29,8	47,10	7,69	16,3

Vir: Bilanca stanja in izkaz poslovnega izida podjetij Gold Club in Počkaj za leta 2007, 2008 in 2009.

Priloga 8: DuPontov sistem medsebojno povezanih kazalnikov

Slika 1: DuPontov sistem medsebojno povezanih kazalnikov za podjetji Gold Club in Počkaj za leto 2009

Priloga 9: Bilanca stanja in izkaz poslovnega izida podjetij Počkaj, d. o. o., in Gold Club, d. o. o.

*Tabela 8: Bilanca stanja podjetja Počkaj, d. o. o., na dan 31. 12. 2007, 31. 12. 2008 in 31. 12. 2009
(v EUR)*

	stalne cene	stalne cene	tekoče cene	stalne cene	tekoče cene
SREDSTVA	19.496.244	21.161.179	20.787.013	15.318.974	14.743.960
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	3.007.546	3.110.525	3.055.526	2.696.966	2.595.732
I. Neopredmetena sredstva	29.730	46.224	45.407	51.517	49.583
1. Dolgoročne premoženjske pravice	29.730	46.224	45.407	51.517	49.583
II. Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	2.953.109	3.035.256	2.981.587	2.571.667	2.475.137
1. Zemljišča	328.232	334.140	328.232	341.033	328.232
2. Zgradbe	1.805.542	1.967.436	1.932.648	1.920.775	1.848.677
3. Proizvajalne naprave in stroji	256.583	396.457	389.447	122.611	118.009
4. Druge naprave in oprema, drobní inventar in druga opr. osn. sr.	562.752	321.549	315.863	185.241	178.288
5. Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	0	15.674	15.397	2.006	1.931
III. Dolgoročne finančne naložbe	20.517	24.780	24.342	73.781	71.012
1. Dolgoročna posojila drugim	20.517	24.780	24.342	73.781	71.012
IV. Odložene terjatve za davek	4.190	4.265	4.190	0	0
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	16.233.409	17.901.105	17.584.583	12.334.109	11.871.135
I. Zaloge	4.298.870	4.855.675	4.769.818	4.079.972	3.926.826
1. Material	1.755.147	2.541.841	2.496.897	2.029.603	1.953.420
2. Nedokončana proizvodnja	432.848	1.091.275	1.071.979	925.793	891.042
3. Proizvodi in trgovsko blago	2.110.022	1.222.578	1.200.961	1.124.576	1.082.364
4. Predujmi za zaloge	853	0	0	0	
II. Kratkoročne finančne naložbe	36.125	42.463	41.712	44.313	42.650
1. Kratkoročna posojila drugim	36.125	42.463	41.712	44.313	42.650
III. Kratkoročne poslovne terjatve	11.538.531	11.073.738	10.877.935	6.738.558	6.485.619
1. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	10.132.796	10.107.410	9.928.694	6.229.221	5.995.400
2. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	1.405.735	966.327	949.241	509.338	490.219
IV. Denarna sredstva	359.883	1.929.230	1.895.118	1.471.266	1.416.040
C. Kratkoročne aktivne časovne razmejitev	255.289	149.548	146.904	287.900	277.093
ZUNAJBILANČNA SREDSTVA	0	259.976	255.379	525.189	505.475
OBVEZ. DO VIROV SREDSTEV	19.496.244	21.156.914	20.782.823	15.318.974	14.743.960
A. KAPITAL	14.197.585	13.374.510	13.138.026	8.376.328	8.061.913
I. Vpoklicani kapital	1.636.238	1.665.690	1.636.238	1.700.051	1.636.238
II. Kapitalske rezerve	3.231	3.289	3.231	3.357	3.231
III. Rezerve iz dobička	560.050	570.131	560.050	581.892	560.050
1. Zakonske rezerve	351.405	357.730	351.405	365.110	351.405
2. Druge rezerve iz dobička	208.645	212.401	208.645	216.782	208.645
IV. Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	1.293.607	1.316.892	1.293.607	1.344.058	1.293.607
V. Lastne delnice in lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka)	-1.293.607	-1.316.892	-1.293.607	-1.344.058	-1.293.607
VI. Preneseni čisti dobiček	10.983.507	5.967.917	5.862.394	4.500.392	4.331.465
VII. Čisti dobiček poslovnega leta	1.059.559	5.167.483	5.076.113	1.590.635	1.530.929
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE CASOVNE RAZMEJITVE	99.620	139.443	136.977	0	0

se nadaljuje

nadaljevanje

I. Rezervacije	99.620	139.443	136.977	0	0
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	1.080.000	16.437	16.146	1.097.788	1.056.581
I. Dolgoročne finančne obveznosti	1.080.000	16.437	16.146	1.097.788	1.056.581
1. Dolgoročne finančne obveznosti do bank	0	16.437	16.146	265.339	255.379
2. Druge dolgoročne finančne obveznost	1.080.000	0	0	832.449	801.202
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	4.060.683	7.622.798	7.488.014	5.842.414	5.623.113
I. Kratkoročne finančne obveznosti	516.146	243.540	239.234	259.850	250.096
1. Kratkoročne finančne obveznosti do bank	516.146	243.540	239.234	259.850	250.096
II. Kratkoročne poslovne obveznosti	3.544.537	7.379.258	7.248.780	5.582.565	5.373.017
1. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	2.837.349	4.792.293	4.707.557	3.642.693	3.505.961
2. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	295368	953.970	937.102		
3. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	411.820	1.632.995	1.604.121	1.939.871	1.867.056
D. KRATKOR. PASIVNE ČAS. RAZMEJITVE	58.356	3.726	3.660	2.445	2.353
ZUNAJBILANCNE OBVEZNOSTI	0	259.976	255.379	525.189	505.475

Vir: Bilanca stanja podjetja Počkaj na dan 31. 12. 2007, 31. 12. 2008 in 31. 12. 2009.

Tabela 9: Bilanca stanja podjetja Gold Club, d. o. o., na dan 31.12.2007, 31.12.2008 in 31.12.2009 (v EUR)

	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2007
	stalne cene	stalne cene	tekoče cene	stalne cene	tekoče cene
SREDSTVA	35.594.840	33.021.370	32.437.495	28.702.366	27.624.991
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	12.881.035	9.866.628	9.692.169	7.567.152	7.283.111
I. Neopredmetena sredstva	138.254	140.743	138.254	170.318	163.925
1. Dolgoročne premoženjske pravice	101.100	140.743	138.254	170.318	163.925
II. Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	8.988.373	7.252.747	7.124.506	5.843.002	5.623.679
1. Zemljišča	1.112.348	1.119.282	1.099.491	1.060.608	1.020.797
2. Zgradbe	610.865	637.131	625.865	402.688	387.573
3. Proizvajalne naprave in stroji	2.304.581	3.372.341	3.312.712	3.294.669	3.171.000
4. Druge naprave in oprema, drobní inventar in druga opr.osn.sr.	0	13.459	13.221	27.614	26.577
5. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo	4.960.579	2.110.535	2.073.217	683.384	657.732
III. Naložbene nepremičnine	1.856.087	2.000.000	1.964.637	1.548.874	1.490.735
VI. Dolgoročne finančne naložbe	1.935.475	473.138	464.772	378.998	364.772
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	1.576.809	2.124	2.086	2.167	2.086
2. Dolgoročna posojila	358.666	471.014	462.686	376.831	362.686
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	22.594.799	23.019.183	22.612.164	20.975.795	20.188.446
I. Zaloge	5.853.297	6.376.295	6.263.551	4.942.300	4.756.785
1. Material	2.732.845	3.791.735	3.724.691	3.144.860	3.026.814
2. Nedokončana proizvodnja	61.831	13.387	13.150	26.225	25.241
3. Proizvodi in trgovsko blago	2.245.356	202.702	199.118	1.226.612	1.180.570
4. Predujmi za zaloge	813.265	536.071	526.592	544.602	524.160
II. Kratkoročne finančne naložbe	184.707	214.703	210.907	64.691	62.263
1. Kratkoročna posojila drugim	184.707	214.703	210.907	64.691	62.263
III. Kratkoročne poslovne terjatve	16.133.184	16.106.112	15.821.328	14.375.801	13.836.190
1. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	15.276.917	15.288.213	15.017.891	14.096.135	13.567.021
2. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	856.267	817.899	803.437	279.667	269.169
IV. Denarna sredstva	423.611	322.073	316.378	1.593.003	1.533.208
C. Kratkoročne aktivne časovne razmejitev	119.006	135.559	133.162	159.418	153.434
ZUNAJBILANČNA SREDSTVA	4.847.565	2.545.000	2.500.000	0	0
OBVEZ. DO VIROV SREDSTEV	35.594.840	33.021.370	32.437.495	28.702.366	27.624.991
A. KAPITAL	21.316.100	21.015.416	20.643.827	16.634.203	16.009.820
I. Vpoklicani kapital	208.646	212.402	208.646	216.783	208.646
II. Kapitalske rezerve	0	0	0	0	0
III. Rezerve iz dobička	525.381	534.838	525.381	545.871	525.381
1. Zakonske rezerve	525.381	534.838	525.381	545.871	525.381
2. Druge rezerve iz dobička	0	0	0	0	0
IV. Presežek oz prevrednotenje	350.871	0	0	0	0
V. Preneseni čisti dobiček	19.321.609	17.525.249	17.215.372	11.514.281	11.082.080
VI. Čisti dobiček poslovnega leta	909.593	2.742.928	2.694.428	4.357.268	4.193.713
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	0	0	0	0	0

se nadaljuje

nadaljevanje

I. Rezervacije	0	0	0	0	0
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	2.423.996	3.707.115	3.641.567	841.835	810.236
I. Dolgoročne finančne obveznosti	2.423.996	3.707.115	3.641.567	841.835	810.236
1. Dolgoročne finančne obveznosti do bank	2.413.996	3.517.190	3.455.000	647.992	623.669
2. Druge dolgoročne finančne obveznosti	10.000	189.925	186.567	193.843	186.567
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	11.854.744	8.298.839	8.152.101	11.226.327	10.804.935
I. Kratkoročne finančne obveznosti	2.388.608	191.162	187.782	579.535	557.782
1. Kratkoročne finančne obveznosti do bank	2.033.909	0	0	384.430	370.000
2. Druge kratkoročne finančne obveznosti	354.699	191.162	187.782	195.105	187.782
II. Kratkoročne poslovne obveznosti	9.466.136	7.832.817	7.694.319	10.646.792	10.247.153
1. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	8.233.613	6.781.278	6.661.373	8.375.372	8.060.993
2. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	673.473	685.596	673.473	1.160.353	1.116.798
2. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	559.050	640.804	629.473	1.111.067	1.069.362
D. KRATKOR. PASIVNE ČAS. RAZMEJITVE	0	0	0	0	0
ZUNAJBILANČNE OBVEZNOSTI	4.847.565	2.545.000	2.500.000	0	0

Vir: Bilanca stanja podjetja Gold Club na dan 31. 12. 2007, 31. 12. 2008 in 31. 12. 2009.

Tabela 10: Izkaz poslovnega izida podjetja Počkaj, d. o. o., v letih 2008 in 2009 (v EUR)

	2009	2008	2008
	stalne cene	stalne cene	tekoče cene
Čisti prihodki od prodaje	16.135.645	31.774.431	31.491.012
Čisti prihodki doseženi na domačem trgu	505.482	900.310	892.279
Čisti prihodki doseženi na trgu EU	5.611.325	16.919.480	16.768.563
Čisti prihodki od prodaje na trgu izven EU	10.018.838	13.954.642	13.830.170
Sprememba vrednosti zalog proizv. in ned. proizv.	318.668	496.201	491.775
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	208.013	0	0
Subvencije, dotacije, regresi, komp. in drugi prih., povez. s posl. učinki	39.357	12.564	12.452
Drugi poslovni prihodki	77.697	52.179	51.714
Kosmati donos iz poslovanja	16.779.380	32.335.376	32.046.953
Stroški blaga, materiala in storitev	12.566.379	22.611.387	22.409.700
Nabav. vred. prod. blaga in mat. ter stroški materiala	10.040.775	18.038.892	17.877.990
Stroški storitev	2.525.604	4.572.495	4.531.710
Stroški dela	1.889.453	1.967.334	1.949.786
Stroški plač	1.427.486	1.455.234	1.442.254
Stroški pokojninskih zavarovanj	126.333	128.788	127.639
Stroški drugih socialnih zavarovanj	105.425	107.328	106.371
Drugi stroški dela	230.209	275.984	273.522
Odpisi vrednosti	899.525	1.109.969	1.100.068
Amortizacija	384.196	343.304	340.242
Prevrednotovalni poslov. odh. pri neopredm. sr. in opredm. osn. sredstvih	0	4.478	4.438
Prevrednotovalni poslov. odhodki pri obratnih sredstvih	515.329	762.186	755.388
Drugi poslovni odhodki	67.334	95.366	94.515
Dobiček/Izguba iz poslovanja	1.356.689	6.551.320	6.492.884
Finančni prihodki iz danih posojil	1.337	5.897	5.844
Finančni prihodki iz posojil, danim drugim	1.337	5.897	5.844
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	80.260	776.003	769.081
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	80.260	776.003	769.081
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	21.766	46.751	46.334
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	10.079	22.579	22.378
Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	11.687	24.172	23.956
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	58.952	665.275	659.341
Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti	223	95	94
Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	58.729	665.180	659.247
Čisti poslovni izid iz rednega delovanja	1.357.568	6.621.193	6.562.134
Drugi prihodki	25.770	25.799	25.569
Drugi odhodki	826	29.752	29.487
Celotni poslovni izid	1.382.512	6.617.240	6.558.216
Davek iz dobička	327.143	1.495.442	1.482.103
Odloženi davki	4.190	0	0
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	1.059.559	5.121.798	5.076.113

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Počkaj, d. o. o., v letih 2008 in 2009.

Tabela 11: Izkaz poslovnega izida podjetja Gold Club, d. o. o, v letih 2008 in 2009 (v EUR)

	2009	2008	2008
	stalne cene	stalne cene	tekoče cene
Čisti prihodki od prodaje	14.736.770	20.187.658	20.007.590
Sprememba vrednosti zalog proizv. in ned. proizv.	0	0	0
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	137.369	60.185	59.648
Drugi poslovni prihodki	1.072.703	488.837	484.477
Kosmati donos iz poslovanja	15.946.842	20.736.680	20.551.715
Stroški blaga, materiala in storitev	8.303.391	11.077.389	10.978.582
Nabav. vred. prod. blaga in mat. ter stroški materiala	5.688.042	7.717.531	7.648.693
Stroški storitev	2.615.349	3.359.858	3.329.889
Stroški dela	2.533.602	2.653.616	2.629.946
Stroški plač	1.830.557	1.860.958	1.844.359
Stroški drugih socialnih zavarovanj	294.720	326.375	323.464
Drugi stroški dela	408.325	466.283	462.124
Odpisi vrednosti	1.630.841	1.631.097	1.616.548
Amortizacija	1.134.554	1.408.895	1.396.328
Prevrednotovalni poslov. odh. pri neopredm. sr. in opredm. osn. sredstvih	328.953	3.928	3.893
Prevrednotovalni poslov. odhodki pri obratnih sredstvih	167.334	218.274	216.327
Drugi poslovni odhodki	2.203.738	2.432.862	2.411.162
Dobiček/Izguba iz poslovanja	1.275.270	2.941.716	2.915.477
Finančni prihodki iz danih posojil	30.975	26.622	26.385
Finančni prihodki iz posojil, danim drugim	30.975	26.622	26.385
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	83.405	356.712	353.530
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	83.405	356.712	353.530
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	177.396	109.289	108.314
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	161.952	93.667	92.832
Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	15.444	15.621	15.482
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	206.286	189.198	187.510
Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti	6.358	229	227
Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	199.928	188.969	187.283
Čisti poslovni izid iz rednega delovanja	1.005.968	3.026.564	2.999.568
Drugi prihodki	222.066	622.352	616.801
Drugi odhodki	65.941	101.702	100.795
Celotni poslovni izid	1.162.093	3.547.214	3.515.574
Davek iz dobička	252.500	828.536	821.146
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	909.593	2.718.678	2.694.428

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Gold Club v letih 2008 in 2009.